

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

กรมปศุสัตว์	41226
เลขรับที่	
วันที่	21 ก.ย. 2560
เวลา	

ส่วนราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กองกลาง โทร ๐-๒๒๘๑ ๕๙๕๕ ต่อ ๑๒๙

ที่ กษ.๐๒๐๑.๐๖/ว.๘๕๒๔ วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๐

เรื่อง รายงานสรุปผลการประชุม แผนการขับเคลื่อน Smart Agricultural curve ปี ๒๕๖๑

เสนอ กรมปศุสัตว์

เสนอ ผอ. กษ.

เพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการตามบัญชา โดยสามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม
ได้ที่โทร ๐-๒๕๗๙-๕๕๑๑

(Signature)

(นางทิพวรรณ พรหมเพ็ญ)

หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป

รักษาราชการแทน ผู้อำนวยการกองกลาง
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กองแผนงาน
เลขรับที่ 3944
วันที่ 21 กย 60
เวลา 16.24 น.

(Signature)
21 กย 60

๑๐๕๐๖๖๖
๒๑ กย ๖๐

ความที่

บันทึกข้อความ

๓๕๓๔๔
ว.ร.ก.ช. ๗๐
๐๕ ๔๙

ส่วนราชการ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ศูนย์ประเมินผล โทร. ๐-๒๕๗๙-๕๕๑๒ โทรสาร ๐-๒๕๗๙-๕๕๑๑

ที่ กษ.๑๓๐๒/๓๒๙๑ วันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๐

เรื่อง รายงานสรุปผลการประชุม แผนการขับเคลื่อน Smart Agricultural curve ปี ๒๕๖๑

เสนอ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการตามบัญชารัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

(นางสาวพรวิมล ชื่นภูมิประเสริฐ)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
รักษาการแทนหัวหน้าสำนักงานรัฐมนตรี

ด่วนที่สุด

รองปลัดฯ (นายสุรพงษ์)
รับที่... ทศท๑๕๙
วันที่ ๑๓ มิ.ย. ๒๕๖๑ เวลา ๑๖.๐๖ น.

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
รับที่... ๓๕๓๔๘
วันที่ ๑๓ มิ.ย. ๒๕๖๑
เวลา ๑๕.๔๕

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ศูนย์ประเมินผล โทร. ๐-๒๕๓๙-๕๕๑๒ โทรสาร ๐-๒๕๓๙-๕๕๑๑

ที่ กษ.๑๓๐๒/๓๒๙๑ วันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๐

เรื่อง รายงานสรุปการประชุม แผนการขับเคลื่อน Smart Agricultural Curve ปี ๒๕๖๑

เรียน ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ตามที่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดประชุม แผนการขับเคลื่อน Smart Agricultural Curve ปี ๒๕๖๑ ในวันพุธที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๐ ณ ห้องประชุมธารทิพย์ ๐๑ ชั้น ๔ อาคาร ๙๙ ปี หม่อมหลวงชูชาติ กำภู กรมชลประทาน ถนนสามเสน กรุงเทพมหานคร และได้มอบหมายให้ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร สรุปการประชุม นั้น

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ได้ดำเนินการจัดทำสรุปการประชุมดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว สรุปผลการประชุมได้ดังนี้ (รายละเอียดปรากฏตามรายงานสรุปการประชุมแนบ)

๑. นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ต้องการให้เกิดแผนงานที่มีการบูรณาการขับเคลื่อนงานระหว่างหน่วยงานภายใต้งบประมาณที่ได้จัดวางไว้อย่างเป็นระบบ และงบประมาณลงสู่เป้าหมายได้อย่างชัดเจนโดยมีพื้นที่เป็นที่ตั้ง (Area Base) การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้เป็น Smart Officer การดำเนินงานโครงการแปลงใหญ่ให้มีการรวมกลุ่มผลิตสินค้าเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีต้นทุนต่ำที่สุด โดยใช้เทคโนโลยีเข้าไปช่วย ผลิตสินค้าเกษตรได้มาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาด และแนวทางการทำงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ไปสู่ ๔.๐

๒. Smart Agricultural Curve และงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานภาพรวมของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยใช้นวัตกรรม เกษตร ๔.๐ มาใช้ในฟาร์ม เช่น เกษตรดิจิทัล เกษตรสีเขียว เศรษฐกิจพอเพียง ภายใต้การจัดการ กระบวนการ ผลิตผล และผลลัพธ์ ใช้ Agenda ขับเคลื่อนพื้นที่เกษตร ๑๔๙ ล้านไร่ เน้นคนเป็นศูนย์กลาง งบประมาณปี ๒๕๖๑ มีความชัดเจน บริหารจัดการได้ ให้ความสำคัญกับแผนบูรณาการในการขับเคลื่อนโดยห่วงโซ่คุณค่า ขั้วกลาง และขั้วปลาย มีเป้าหมายร่วมกัน พัฒนาไปสู่เกษตรสีเขียว อาสาสมัครต่างๆ มี Smart Farmer /Young Smart Farmer เพิ่มขึ้น

๓. การชี้แจงแนวทางการปฏิบัติงานตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน ๑๓ แผนงาน โดยอธิบดี/เลขาธิการ และข้อคิดเห็นของผู้บริหารต่อแนวทางการปฏิบัติงานที่นำเสนอ ทั้งนี้ กำหนดให้แผนงาน/โครงการต่างๆ ที่นำเสนอต้องนำไปปรับปรุงให้แล้วเสร็จภายในเดือนกันยายน ๒๕๖๐ จากนั้นให้กระจายไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ และสามารถดำเนินการได้ตั้งแต่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ เป็นต้นไป ซึ่งจะทำให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นหน่วยงานที่การทำงานมีประสิทธิภาพ และเป็นหน่วยงานที่เกิดการบูรณาการอย่างแท้จริง

๔. ข้อเสนอแนะของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ต่อการปฏิบัติงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดังนี้

๔.๑ Smart Agricultural Curve ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นเรื่องการบริหารจัดการและการพัฒนาคน โดยมุ่งหวังพัฒนาเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer และ Young Smart Farmer ส่วนเจ้าหน้าที่จะพัฒนาให้เป็น Smart Officer ในปี ๒๕๖๑ จะเป็นการบริหารภาพรวมทั้งหมดให้เกิดความต่อเนื่องเชื่อมโยง และนำไปสู่เป้าหมายสุดท้ายของยุทธศาสตร์ ๕ ปี ซึ่งผู้อำนวยการกองแผนต้องเข้าใจ Smart Agricultural Curve จะทำให้เกิดการบูรณาการ มีเป้าหมาย และทิศทางที่ชัดเจน

/๔.๒ การยกระดับ...

๔.๒ การยกระดับคุณภาพสินค้าเกษตร ทำให้เป็นเกษตรปลอดภัย เป็น GAP ในแปลงใหญ่ กำหนดมาตรฐานครอบคลุมสินค้า สร้างแรงจูงใจให้เกษตรกรผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัย ส่งเสริมให้ใช้เทคโนโลยี สร้างความมั่นใจให้กับผู้บริโภค พัฒนาระบบตรวจสอบย้อนกลับ การประเมิน การทบทวนเรื่องการกำหนดสารตกค้างที่จะทำให้สินค้าเกษตรมีคุณภาพ

๔.๓ ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เกษตรแปลงใหญ่ของปี ๒๕๕๙ ต้องยกระดับสู่เป้าหมายเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า แปรรูปสินค้า โดยใช้กลไกของเกษตรกร สหกรณ์ ชุมชน และวิสาหกิจชุมชน ดำเนินการเชื่อมโยงตลาดให้ได้โดยไม่ทิ้งหลักการโครงการ คือ ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิตด้วยเทคโนโลยี ผลิตสินค้าเกษตรให้ตรงตามความต้องการของตลาด เพิ่มรายได้ให้เกษตรกร แปรรูปเพิ่มมูลค่า

๔.๔ โครงการพัฒนาการเกษตรอินทรีย์ มีเป้าหมายที่ชัดเจนแต่ยังไม่มีให้นำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ ให้ส่งเสริมการใช้โปรแกรมใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การดำเนินงานไม่ใช่แค่การอบรมและการประชาสัมพันธ์เพียงอย่างเดียว ให้สามารถจับต้องได้ ซึ่งแผนงานจะนำไปสู่เป้าหมายพื้นที่ หรือตัวสินค้า

๔.๕ Zoning by Agri-map การปรับเปลี่ยนเป็นเรื่องสำคัญสำหรับปี ๒๕๖๑ จะต้องทำแผนงานให้ไปสู่ปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ที่ต้องใช้งบประมาณในการผลักดันให้มาก โดยจะต้องกำหนดเป้าหมายพื้นที่ให้ชัดเจน รวมทั้งให้พิจารณาเรื่องการตลาดทั้งภายในและต่างประเทศประกอบด้วย

๔.๖ เกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นการสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรมีความมั่นคงมากขึ้น เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการต้องมิงงานหลัก โดยทฤษฎีใหม่เป็นงานเสริม และให้กำหนดว่าจะเข้าไปเสริมตรงไหนจึงจะได้ประโยชน์สูงสุด กำหนดเป็นพื้นที่ เป็นแผนงานให้ชัดเจน โดยเฉพาะเกษตรกรที่อยู่นอกแปลงใหญ่

๔.๗ ยกระดับความเข้มแข็งของสหกรณ์ สหกรณ์ถ้ามีความเข้มแข็ง จะสามารถนำเรื่องแปลงใหญ่ การเพิ่มคุณภาพสินค้าเกษตร การแปรรูปเพิ่มมูลค่า เกษตรอินทรีย์ ยกระดับมาตรฐาน เข้าไปใส่ในสหกรณ์การเกษตรได้ง่ายที่สุด ดังนั้น สหกรณ์จะต้องคำนึงว่าเมื่อแข็งแรงแล้วจะเกี่ยวข้องกับด้านการเกษตรอย่างไร ซึ่งในปี ๒๕๖๑ จะต้องไปดำเนินการเรื่องนี้

๔.๘ เกษตร ๔.๐ ทุกแผนงาน/โครงการหากมีส่วนหนึ่งส่วนใดเกี่ยวข้องกับ ๔.๐ ได้ จะต้องดำเนินการ เช่น เกษตรแม่นยำ ซึ่งในปี ๒๕๖๑ ถ้าเกิดขึ้นได้ อาจเป็นตัวสินค้าหรือเป็นพื้นที่ก็ได้ สามารถไปดูเป็นพื้นฐานได้ว่า เกษตร ๔.๐ ควรจะเป็นแบบนี้

๔.๙ Smart Officer ให้ดำเนินการโดยเร็วที่สุดตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่เดือนตุลาคม พฤศจิกายน ไม่ควรเกินเดือนธันวาคม

๔.๑๐ Unit School เป็นเรื่องใหม่ ทุกหน่วยงานสามารถทำได้ ใช้เวลาสั้น ๆ ในการเลือกหัวข้อดี ๆ โดยกำหนดว่าจะใช้ Smart Officer ทำงานเรื่องนี้ จะต้องทำอย่างไร โดยใช้มาตรฐานกลาง จากนั้นหน่วยงานต่าง ๆ จะนำไปประยุกต์ในหน่วยงานของตนเอง

๔.๑๑ การทำงานโดยสุจริต อย่าให้เกิดทุจริต ให้มีความระมัดระวังในการปฏิบัติงานไม่ให้เกิดการทุจริต และแม้ว่าตนเองไม่ทำก็ตาม แต่จะต้องลงไปดูแลลูกน้องไม่ให้ทุจริตด้วย ดังนั้น ในปี ๒๕๖๑ จะต้องดำเนินการให้เป็นหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพ มีผลงานที่สามารถจับต้องได้ ซึ่งหากเกษตรกรมีชีวิตที่ดีขึ้นจะเป็นโอกาสของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่จะเป็นหน่วยงานระดับแนวหน้าของประเทศได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบขอได้โปรดนำเรียนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อทราบต่อไป

(นางสาวรังนิต กุศลิริกุล)
รองเลขาธิการ ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เพื่อโปรดทราบ

(นายสุทนต์ เจียสกุล)
รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

บันทึกข้อความ

สำนักงานรัฐมนตรี
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
รับที่ ๓๕๓๔๕
วันที่ ๑๓ ก.ย. ๒๕๖๐
เวลา ๑๗.๓๓ น.

ส่วนราชการ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ศูนย์ประเมินผล โทร. ๐ ๒๕๓๙ ๕๕๑๒ โทรสาร ๐ ๒๕๓๙ ๕๕๑๑

ที่ กษ ๑๓๐๒/๓๒๙๑

วันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๐

เรื่อง รายงานสรุปผลการประชุม แผนการขับเคลื่อน Smart Agricultural Curve ปี ๒๕๖๑

รพ.กษ.

รับที่ ๓๕๓๔๕

วันที่ ๑๘ ก.ย. ๖๐

เวลา ๑๗.๓๖ น.

ทราบ

๑. ผอ. กษ. ๓๑/๙๐๓/๓๒๙๑/๖๐

พลเอก

(ฉัตรชัย สาริกัลยะ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑๕ ก.ย. ๖๐

เรียน รพ.กษ.
๑. ผอ. กษ.
๒. ผอ. กษ. ๓๑/๙๐๓/๓๒๙๑/๖๐
๓. ผอ. กษ. ๓๑/๙๐๓/๓๒๙๑/๖๐
๔. ผอ. กษ. ๓๑/๙๐๓/๓๒๙๑/๖๐
๕. ผอ. กษ. ๓๑/๙๐๓/๓๒๙๑/๖๐
๖. ผอ. กษ. ๓๑/๙๐๓/๓๒๙๑/๖๐
๗. ผอ. กษ. ๓๑/๙๐๓/๓๒๙๑/๖๐
๘. ผอ. กษ. ๓๑/๙๐๓/๓๒๙๑/๖๐
๙. ผอ. กษ. ๓๑/๙๐๓/๓๒๙๑/๖๐
๑๐. ผอ. กษ. ๓๑/๙๐๓/๓๒๙๑/๖๐

พลเอก

(ประสพ สุขเกษตร)

เลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑๕ ก.ย. ๖๐

๑๕ ก.ย. ๖๐

รายงานสรุปการประชุม

แผนขับเคลื่อน Smart Agricultural Curve ปี ๒๕๖๑

วันพุธที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๐

ห้องประชุมธารทิพย์ ๐๑ อาคาร ๙๙ ปี หม่อมหลวงชูชาติ กำภู

กรมชลประทาน ถนนสามเสน กรุงเทพมหานคร

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๐

รายงานสรุปการประชุม

แผนขับเคลื่อน Smart Agriculture Curve ปี ๒๕๖๑

วันพุธที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๐

ห้องประชุมธารทิพย์ ๐๑ อาคาร ๙๙ ปี หม่อมหลวงชูชาติ กำภู

กรมชลประทาน ถนนสามเสน กรุงเทพมหานคร

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๐

คำนำ

การประชุมแผนการขับเคลื่อน Smart Agricultural Curve ปี ๒๕๖๑ จัดขึ้นเมื่อวันพุธที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๐ ณ ห้องประชุมธารทิพย์ ๐๑ อาคาร ๙๙ ปี หม่อมหลวงชูชาติ กำภู กรมชลประทาน ถนนสามเสน กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเข้าใจในแผนขับเคลื่อน Smart Agricultural Curve และแผนปฏิบัติการในปี ๒๕๖๑ ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งในส่วนกลางและในระดับพื้นที่ ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย ผู้บริหารระดับสูงทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประธาน Single Command (SC) ทั้ง ๗๗ จังหวัด และผู้อำนวยการกองแผนงานทุกหน่วยงาน

สรุปการประชุมฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อรวบรวมนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ การชี้แจง Smart Agriculture Curve การชี้แจงแนวทางการปฏิบัติงานตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมถึงความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ เพื่อให้ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และผู้สนใจทั่วไป ได้นำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

ศูนย์ประเมินผล
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
๑๒ กันยายน ๒๕๖๐

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
๑. นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	๑
๒. สรุปรายการชี้แจง Smart Agriculture Curve และงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานภาพรวมของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	๒
๓. สรุปรายการชี้แจงแนวทางการปฏิบัติงานตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	๓
๓.๑ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)	๓
๓.๒ ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่	๖
๓.๓ Smart Farmer	๑๐
๓.๔ การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by Agri-Map)	๑๒
๓.๕ มาตรฐานสินค้าเกษตร	๑๖
๓.๖ เกษตรอินทรีย์	๑๘
๓.๗ ธนาคารสินค้าเกษตร	๒๐
๓.๘ ยกระดับความเข้มแข็งของสหกรณ์	๒๒
๓.๙ พัฒนาพื้นที่ ส.ป.ก.	๒๔
๓.๑๐ ระบบส่งน้ำและกระจายน้ำ	๒๕
๓.๑๑ แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร	๒๙
๓.๑๒ เกษตรทฤษฎีใหม่	๓๑
๓.๑๓ Smart Officer	๓๕
๔. ข้อเสนอแนะของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	๓๗

สรุปการประชุม
แผนการขับเคลื่อน Smart Agricultural Curve ปี ๒๕๖๑
วันพุธที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๐
ห้องประชุมธารทิพย์ ๐๑ อาคาร ๙๙ ปี หม่อมหลวงชูชาติ กำภู
กรมชลประทาน ถนนสามเสน กรุงเทพมหานคร

๑. นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑.๑ วัตถุประสงค์ของการประชุม

การประชุมครั้งนี้ ต้องการให้เกิดแผนงานที่สามารถบูรณาการได้จริง ภายใต้เป้าหมายและงบประมาณที่ได้จัดวางไว้ค่อนข้างเป็นระบบ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ จะเข้าสู่ปีงบประมาณ ๒๕๖๑ หากมีการบูรณาการได้จริง จะเป็นปีที่มีการใช้งบประมาณมีประสิทธิภาพ และจับต้องได้อย่างแท้จริง สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ แผนหลัก และเจ้าภาพหลัก ต้องวางแผนและกำกับดูแลแผนหลักให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ การทำงานจึงจะเกิดประสิทธิภาพ

๑.๒ การบูรณาการขับเคลื่อนงานระหว่างหน่วยงาน

หน่วยงานที่เป็นเจ้าภาพหลักทำแผนงานแล้ว จะต้องส่งแผนงานให้กับหน่วยงานรองทั้งหมด เพื่อทำงานประสานสอดคล้องกัน เช่น แปลงใหญ่ เจ้าภาพหลักต้องทำแผนให้ชัดเจนว่าจะทำแปลงใหญ่ที่จังหวัดไหน จังหวัดละกี่จุด และหน่วยงาน ทุกหน่วยงานที่เป็นหน่วยงานรอง เช่น กรมพัฒนาที่ดิน กรมวิชาการเกษตร ต้องทำในพื้นที่เดียวกัน ในการทำงานจะเอาพื้นที่มาเป็นตัวตั้งเรียกว่า “Area Base”

เมื่อทุกหน่วยงานเข้าใจกัน การบูรณาการจะเกิดขึ้นอย่างแท้จริงภายใต้ Area Base เป็นที่ตั้ง และนำงานนโยบายไปใส่ในงาน การบูรณาการจะสามารถเกิดขึ้นจริง งบประมาณที่มีอยู่สามารถลงไปสู่เป้าหมายได้อย่างชัดเจน ผลงานที่เกิดขึ้นจะมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๑.๓ การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร

การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรหรือ Smart Officer ดำเนินการโดยใช้งบประมาณปกติของหน่วยงานที่มีอยู่แล้ว โดยมอบหมายให้สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ภายใต้สถาบันเกษตรกรวิชาการเป็นเจ้าภาพหลัก จัดทำแผนในการพัฒนายกระดับมาตรฐานข้าราชการให้เป็น Smart Officer และกำหนดทิศทางว่าจะทำแบบไหน และส่งไปยังหน่วยงานทุกหน่วยงาน พร้อมทั้งติดตามกำกับดูแลการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผน โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ เพื่อสร้างองค์ความรู้ให้ตั้งแต่ต้นปี

๑.๔ จุดมุ่งหมายการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่

การดำเนินงานโครงการในปี ๒๕๖๑ จะต้องให้เกษตรกรรวมกลุ่มผลิตสินค้าเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้สินค้าเกษตรมีต้นทุนต่ำที่สุด โดยใช้เทคโนโลยีเข้าไปช่วยเกษตรกร นอกจากนี้ต้องเป็นสินค้าเกษตรที่ได้มาตรฐานขายได้ในตลาด ตรงกับความต้องการของตลาด

๑.๕ เกษตร ๔.๐

เกษตร ๔.๐ เป็นเรื่องในอนาคตระยะยาว การทำงานปี ๒๕๖๑ ส่วนไหนที่มีความพร้อม จะต้องพัฒนาการทำงานไปสู่ ๔.๐ เช่น ในปี ๒๕๖๑ อาจจะมีแปลงใหญ่ ๒-๓ แปลง หรือ ๑๐ แปลงในประเทศที่สามารถไปถึง เกษตร ๔.๐ ได้

๒. สรุปการชี้แจง Smart Agricultural Curve ปี ๒๕๖๑ และงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงาน ภาพรวมของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์/แผนงาน

นางสาวจริยา สุทธิไชยา เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ได้นำเสนอ Smart Agricultural Curve ปี ๒๕๖๑ และงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานภาพรวมของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์/แผนงาน ดังนี้

Smart Agricultural Curve ปี ๒๕๖๑ และงบประมาณภาพรวม เป็นเรื่องต่อเนื่องจากปี ๒๕๕๙ ตัวอย่างของเกษตรสีเขียว เกษตรกรจะนำเทคโนโลยีนวัตกรรมสมัยใหม่ที่เรียกว่าในยุคเกษตร ๔.๐ มาใช้ในฟาร์มอย่างไร องค์กรรวมเทคโนโลยีดิจิทัล ครอบคลุมทั้งหมดตั้งแต่ ดิจิตอลเรื่องของเกษตรสีเขียว (Green) ไปโอเทคโนโลยีสะอาดไม่มีมลพิษกับสิ่งแวดล้อม (Clean) คนกับสิ่งแวดล้อมอยู่ด้วยกันได้ ไม่มีวัสดุหรือสิ่งที่เหลือใช้ (Zero Waste) ทำน้อยได้มาก (Less for More) เศรษฐกิจแบ่งปัน (Sharing Economy) เศรษฐกิจช่วยเหลือเกื้อกูลตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มองด้านสังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม

ภาพใหญ่ของการจัดการภายใต้ Process/Output/Outcome โดย Process เทคโนโลยีที่สำคัญมี ๓ เรื่อง จะต้องไปด้วยกัน เกษตรกรจะทำเรื่องไหนก่อนก็ได้ ได้แก่ ๑) เกษตรกรรมแม่นยำสูง อุปกรณ์ตัวรับรู้ ระบบดิจิทัล ใช้ Software Network Robot / Auto Machine หุ่นยนต์สมัยใหม่ยุค ๔.๐ ใช้อุปกรณ์ใช้หุ่นยนต์ ๒) เกษตรกรรมประณีต รอบคอบ การจัดการที่ดีตรวจดูการจัดการที่ดี และ ๓) เกษตรกรยั่งยืน ได้แก่ ทฤษฎีใหม่ / ผสมผสาน / เกษตรอินทรีย์/ธรรมชาติ ส่วน Output ดำเนินการเพื่อให้มี Smart Farmer / Young Smart Farmer เพิ่มขึ้น และสามารถเพิ่มผลผลิตต่อหน่วย ลดต้นทุนการผลิต คุณภาพผลผลิตปลอดภัยได้มาตรฐาน ผลผลิตมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค การตลาด และช่องทางตลาดออนไลน์ถือเป็นเรื่องจำเป็น และ Outcome เป็นภาพใหญ่ของเกษตรกรในปัจจุบัน และในอนาคตจนถึงปี ๒๕๗๙ ในด้านมูลค่าสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้นจากปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้น รายได้สุทธิทางการเกษตรเพิ่มขึ้น ต้นทุนการผลิตลดลง โดยปี ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ เกษตรกรบางกลุ่มบางรายมีรายได้ ๑๓,๐๐๐ เหรียญดอลลาร์สหรัฐ หรือเท่ากับ ๔๕๕,๐๐๐ บาท (คูณ ๓๕ บาท) GDP ภาคเกษตรเติบโตอย่างต่อเนื่อง ขยายตัวร้อยละ ๓ ต่อปี ดัชนีความมั่นคงอาหารของประเทศไทยดีขึ้น คือ คนไทยมีอาหารเพียงพอจากภาคเกษตร ๑๔๗ ล้านไร่ จากเกษตรกร ๖-๗ ล้านครัวเรือนอาหารมีประโยชน์ และมีคุณภาพปลอดภัย

ยุทธศาสตร์การพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) เป็นเรื่องที่เสนอรัฐบาล คณะกรรมการยุทธศาสตร์แห่งชาติแล้ว โดยมีวิสัยทัศน์ “เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตรมั่งคั่ง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” เป็นทั้ง Green/ Clean/ Zero Waste /Less for More /Less for More หลักการ ๕ ข้อ คือ (๑) ทำให้เกษตรกรมีความรู้ความสามารถ และใช้สหกรณ์เป็นกลไกขับเคลื่อนหลัก (๒) ยกระดับสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพมาตรฐาน สร้างมูลค่าเพิ่ม และมีความปลอดภัย (๓) ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีมาพัฒนาภาคการเกษตรมีศักยภาพอย่างต่อเนื่อง (๔) น้อมนำศาสตร์พระราชาและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การพัฒนาเกษตรที่ยั่งยืน และ (๕) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการภาครัฐ

ยุทธศาสตร์ของคน ตอบรับปี ๒๕๖๑ หรือเป้าประสงค์ของยุทธศาสตร์ เพื่อให้เกษตรกรหลุดพ้นจากกับดักรายได้ปานกลาง (๑๓,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐ ในปี ๒๕๗๙) โดยดำเนินการ ๕ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (๑) สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเรื่องคนเป็นเรื่องใหญ่ (๒) เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้า การทำแปลงใหญ่ (๓) เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม (๔) บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน และ (๕) จัดการตามข้อ ๑-๔ ที่กล่าวมา พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ อาศัยตัวช่วยต่าง ๆ ที่เป็นภาคี

ในระยะ ๕ ปี (๒๕๖๑-๒๕๖๕) ดัชนีความผาสุก GDP เกษตรเติบโต มี ศพก. ๘๘๒ แห่ง มีเครือข่าย ๙๑๐๑ ครัวเรือนเศรษฐกิจพอเพียง การบริหารจัดการข้าวครบวงจร พัฒนาคุณภาพสินค้า การจัดการน้ำ ทั้งหมดเป็นแผนงานที่สำคัญ มีเป้าหมายชัดเจนเรื่องฐานะทางสังคมเศรษฐกิจ ต้นทุน ผลผลิต ตลาดรองรับ การขับเคลื่อนตลาด ครัวเรือนเศรษฐกิจพอเพียง ใช้ Agenda นโยบายขับเคลื่อนพื้นที่เกษตร ๑๔๙ ล้านไร่ มีคนทำที่ชัดเจน โดยเกษตรกรเป็นคนทำ และมีตัวช่วยเป็นกลไกประชารัฐ หน่วยงานภาคีทั้งหมด ขณะนี้กำลังขับเคลื่อน Smart Agricultural Curve ปี ๒๕๖๑ ใช้คนเป็นศูนย์กลางในการขับเคลื่อน โดย young smart farmer / smart farmer ใช้หลักการจัดการของคนและต่อเนื่องไปให้เกิดผลสัมฤทธิ์จากยุทธศาสตร์ ๕ ปี ยุทธศาสตร์ ๒๐ ปี

งบประมาณ ปี ๒๕๖๑ ต้องจับต้องได้ และบริหารได้ ในภาพรวมปี ๒๕๖๑ ได้รับงบประมาณ ๑๐๓,๕๘๖.๖๑ ล้านบาท ได้เพิ่มจากปี ๒๕๖๐ ที่ได้รับ ๘๘,๗๐๕.๔๙ ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ แสดงว่า งบมีไว้บริหารจัดการนโยบายของกระทรวงเกษตร ประกอบด้วย (๑) งบรายจ่ายบูรณาการ (Agenda) ๑๔ แผน จำนวน ๕๓,๒๓๔.๓๕ ล้านบาท (๕๑%) (๒) งบรายจ่ายพื้นที่ (Area) ๗,๑๐๖.๙๔ ล้านบาท (๗%) และ (๓) งบรายจ่ายภารกิจ (Function) ๑๗ หน่วย ๑ กองทุน จำนวน ๔๓,๒๔๕.๓๒ ล้านบาท (๔๒%)

แผนบูรณาการสำคัญตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย (๑) แผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๔๐,๘๖๘.๔๙ ล้านบาท (๒) แผนการพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตร ได้งบประมาณ ๘,๘๕๗.๕๗ ล้านบาท (๗ กระทรวง เครือข่าย ๒๘ หน่วยงาน โดย กษ./สศก. เป็นเจ้าภาพปีแรก) (๓) แผนการเสริมสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศ ได้รับงบ ๗,๑๐๖.๙๔ ล้านบาท บูรณาการ ๖ ภูมิภาค ทั้ง ๗๖ จังหวัด และ (๔) แผนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนเข้มแข็ง ได้รับ ๑,๗๙๑.๘๙ ล้านบาท และ (๕) แผนการวิจัยและนวัตกรรม ได้รับ ๙๙๕.๖๕ ล้านบาท ทั้งหมดนี้ คือภาพของ Agenda ที่สำคัญทั้งเรื่องน้ำ ความเข้มแข็งในการบริหารฐานราก

สำหรับขั้นตอนการปฏิบัติ โชนโยบาย/กลไกสู่การปฏิบัติ Area Agenda โดยโซ่ข้อต้น มีบทบาท (๑) ถอดนโยบายเป็นมาตรการ/แผนงาน/โครงการสู่การขับเคลื่อน (๒) วางแผนกรอบการทำงานให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ และ (๓) กำกับติดตามผล ทีมบริหารจัดการเป็นหน่วยงานระดับกอง ผอ.กอง/SC/หน่วยงานของกรม โซ่ข้อกลาง มีบทบาท (๑) จัดทำแผนปฏิบัติงานและแผนงบประมาณสู่การปฏิบัติ (๒) ดำเนินการ ให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติ และ (๓) ติดตามรายงานผล เสนอโซ่ข้อต้น และ โซ่ข้อปลาย โซ่ข้อที่สำคัญที่สุด ทีมปฏิบัติงาน มีหน่วยงานระดับอำเภอ/เกษตรตำบล โดยมีบทบาท (๑) ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้เป็นไปตามแผนงาน และแผนงบประมาณตามภารกิจในแต่ละพื้นที่ และ (๒) นำเสนอปัญหาอุปสรรคเพื่อแก้ไขและรายงานผลการดำเนินงานของโซ่ข้อต่างๆ มีเป้าหมายทำร่วมกับเกษตรกร อาสาสมัครต่างๆ ต้องมี Smart Farmer / Young Smart Farmer เพิ่มขึ้น เพื่อเพิ่มผลผลิตต่อหน่วย ลดต้นทุนต่อหน่วย และคุณภาพผลผลิตเพิ่มขึ้น

๓. สรุปการชี้แจงแผนงานโครงการตามนโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๓.๑. ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

นายสมชาย ชาญณรงค์กุล อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ได้สรุปแนวทางการดำเนินงานโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้การผลิตสินค้าเกษตร ที่ถูกต้องและเหมาะสมสำหรับชุมชน ศูนย์กลางการบริการ และแลกเปลี่ยนความรู้ ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานต่างๆ กับเกษตรกรในชุมชน โดยใช้สถานที่ของเกษตรกรต้นแบบเป็นที่ตั้ง ศพก. มีเครือข่ายสนับสนุนด้านวิชาการและการบริการเฉพาะด้านในแต่ละอำเภอ ปัจจุบันมี ศพก. จำนวน ๘๘๒ ศูนย์ และเครือข่าย จำนวน ๑๐,๔๗๓ ศูนย์ โดยองค์ประกอบของ ศพก. ประกอบด้วย เกษตรกรต้นแบบ (เป็น Smart Farmer

ที่ประสบความสำเร็จเป็นที่ยอมรับ/เป็นแบบอย่าง) แปลงเรียนรู้ (แปลงของเกษตรกรต้นแบบ สาธิตวิธีการปฏิบัติและผลจากการดำเนินงาน มีการปรับปรุง/ปรับเปลี่ยนการผลิต) ฐานการเรียนรู้ (สอดคล้องกับหลักสูตรเรียนรู้จากของจริง เฉพาะเรื่อง มีข้อมูล/องค์ความรู้) หลักสูตรการเรียนรู้ (เนื้อหาวิชา วิธีการเรียนรู้ แผนการเรียนรู้) ซึ่งในปีงบประมาณ ๒๕๖๑ มีแผนการดำเนินงาน ศพก. ดังนี้

๓.๑.๑ แนวคิดหลักในการพัฒนาระดับ ศพก. โดยแบ่งตามระดับชั้นต่าง ๆ ดังนี้

๑) การพัฒนา ศพก. เกรด A (๔๗๐ ศูนย์) ให้มีความสมบูรณ์และพัฒนาเครือข่ายให้สามารถรองรับการพัฒนา

๒) การพัฒนา ศพก. เกรด B (๔๐๑ ศูนย์) ให้สามารถยกระดับขึ้นมาเป็น ศพก. เกรด A และสามารถขยายเครือข่ายได้เพิ่มมากขึ้นได้

๓) การพัฒนา ศพก. เกรด C (๑๑ ศูนย์) ให้สามารถยกระดับขึ้นเป็น ศพก. เกรด B และเกรด A และสามารถสร้างเครือข่ายเพิ่มมากขึ้นได้

๓.๑.๒ แนวทางการดำเนินงาน ศพก.

๑) พัฒนาพื้นฐานของ ศพก. โดยการปรับปรุงฐานเรียนรู้ แปลงต้นแบบ และทุก ศพก. ต้องมีงานเกษตรทฤษฎีใหม่ให้เรียนรู้ เพื่อให้เกษตรกรมีชีวิตที่ดีขึ้น

๒) พัฒนาเกษตรกรต้นแบบ เพื่อให้มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ เต็มเต็มองค์ความรู้ เพราะเกษตรกรบางคนมีองค์ความรู้ แต่ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ต่างกัน

๓) พัฒนาระบบติดตามและการให้บริการ โดยติดตามผลการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ การสร้างกลุ่ม “ลูกศิษย์” เพื่อต่อยอดสู่แปลงใหญ่ การเป็นศูนย์กลางการใช้บริการทางการเกษตร (การบริการของ ศพก. จะเป็นการบริการสนับสนุนจากภาครัฐ การสำรวจลงทะเบียนข้อมูลการเกษตรต่างๆ เช่น อุทกภัย ฯลฯ)

๔) การเป็นศูนย์กลางและผู้นำการพัฒนาการเกษตรของชุมชน เช่น การดำเนินงานโครงการ ๙๑๐๑ ตามรอยเท้าพ่อฯ การจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาการเกษตรของชุมชน

๓.๑.๓ วิธีการในการดำเนินงาน ศพก.

๑) ประธาน ศพก. และคณะกรรมการ ศพก. กำหนดทิศทางและเป้าหมายการพัฒนาการเกษตรในชุมชนแบบองค์รวมตามศักยภาพและความเหมาะสม แบ่งแยกบทบาทในลักษณะกลมกลืนระหว่างภาคประชาชนและภาครัฐ

๒) คณะกรรมการ ศพก. จัดทำเวทีประชาคมเพื่อกำหนดเป้าหมายและทิศทางการพัฒนาของชุมชน กำหนดประเด็นการพัฒนาและวิธีการ ดังนี้

๒.๑) ศพก. และศูนย์เครือข่าย ดำเนินการเอง

๒.๒) การแสวงหาความร่วมมือและการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๒.๓) การร่วมกันขับเคลื่อนและดำเนินการตามความต้องการของชุมชน

๒.๔) การติดตามผลและร่วมแก้ไขปัญห

๓) สนับสนุนและเชื่อมต่อจากโครงการภาครัฐ โดยหน่วยงานต่าง ๆ ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดำเนินการตามบทบาทหน้าที่โดยใช้ ศพก. เป็นแกนกลาง มีการกำหนดกิจกรรมร่วมกันให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ดำเนินการในลักษณะบูรณาการโดยสมาชิกและเครือข่ายเป็นเป้าหมาย ทั้งนี้ ทุกกิจกรรมที่จะสนับสนุนต้องถูกกำหนดโดยความต้องการของชุมชน

๓.๑.๔ การเตรียมการภาครัฐที่จะดำเนินการ

เป้าหมายการดำเนินงานปีงบประมาณ ๒๕๖๑ ปีแห่งการยกระดับคน การบริหารจัดการ มาตรฐานสินค้าเกษตร สู่เกษตร ๔.๐ ได้กำหนดให้มีการพัฒนา ศพก. แต่ละระดับ วงเงิน ๒๓๐,๗๖๒,๑๘๐ บาท ดังนี้

๑) ศพก. ระดับดี (A) เป้าหมาย ๔๗๐ ศูนย์ (วงเงิน ๑๒๓,๐๑๘,๐๒๖ บาท) เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้ ศพก. สามารถรองรับบริการด้านการเกษตรให้ครอบคลุมกิจกรรมการเกษตรในพื้นที่ โดยมีกิจกรรมหลัก ๓ กิจกรรม คือ การให้บริการ ศพก. (วงเงิน ๗๘,๔๘๒,๑๒๖ บาท) การพัฒนาศูนย์เครือข่าย และสร้างเครือข่ายการทำงาน (วงเงิน ๔๐,๑๑๓,๙๐๐ บาท) การประสานความร่วมมือหน่วยงานวิชาการ/วิจัย (วงเงิน ๔,๔๒๒,๐๐๐ บาท)

๒) ศพก. ระดับปานกลาง (B) เป้าหมาย ๔๐๑ ศูนย์ (วงเงิน ๙๓,๓๔๗,๕๓๕ บาท) เพื่อพัฒนา ศพก. เพื่อยกระดับเป็นระดับดี (A) โดยเน้นการพัฒนาคน และหลักสูตรการเรียนรู้ โดยมีกิจกรรมหลัก ๕ กิจกรรม คือ การพัฒนาศักยภาพ ศพก. (วงเงิน ๒๓,๓๗๓,๒๙๒ บาท) การพัฒนาเกษตรกรผู้นำ (วงเงิน ๑๐,๕๗๓,๕๐๐ บาท) การเตรียมการพัฒนาศูนย์เครือข่าย (วงเงิน ๒๔,๕๙๗,๕๕๐ บาท) การให้บริการของ ศพก. (วงเงิน ๓๑,๐๙๙,๙๙๓ บาท) การสร้างเครือข่ายการทำงาน (วงเงิน ๓,๗๐๓,๒๐๐ บาท)

๓) ศพก. ระดับปรับปรุง (C) เป้าหมาย ๑๑ ศูนย์ (วงเงิน ๑๔,๓๙๖,๖๑๙ บาท) เพื่อพัฒนา ศพก. โดยเน้น ๔ องค์ประกอบ (เกษตรกรต้นแบบ ฐานเรียนรู้ แปลงเรียนรู้ หลักสูตร) ให้มีความพร้อมเป็นแหล่งเรียนรู้ และให้บริการด้านการเกษตรของชุมชน โดยกิจกรรมหลัก ๖ กิจกรรม คือ วิเคราะห์ศักยภาพ (วงเงิน ๒๒,๐๐๐ บาท) การพัฒนาศักยภาพ ศพก. (วงเงิน ๙๖๘,๙๑๕ บาท) การพัฒนาเกษตรกรต้นแบบ (วงเงิน ๔๘,๒๙๐ บาท) การพัฒนาเกษตรกรผู้นำ (วงเงิน ๓๕๔,๑๙๐ บาท) การเตรียมการพัฒนาศูนย์เครือข่าย (วงเงิน ๑๐,๙๖๓,๒๕๐ บาท) การให้บริการของ ศพก. (วงเงิน ๒,๐๓๙,๙๗๔ บาท)

๔) การบริหารจัดการเพื่อการขับเคลื่อนการดำเนินงาน โดยการประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ (สารคดีเชิงข่าวผ่านสื่อทีวี และวิทยุ หนังสือพิมพ์ วารสาร เว็บไซต์) โดยใช้งบประมาณของหน่วยงานต่าง ๆ และทุกหน่วยงานมีการรายงาน ติดตามผลการดำเนินงาน โดย สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรจะประเมินผลการดำเนินงานในภาพรวม

ข้อคิดเห็นของที่ประชุม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑. ขอให้ไปปรับปรุงเพิ่มเติมเรื่องงบประมาณในการดำเนินงานโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) มีจำนวน ๔๔๙ ล้านบาท แต่ที่อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตรนำเสนอ เพียงแค่ ๒๓๐ ล้านบาท ซึ่งมีหน่วยงานร่วมดำเนินงาน ๑๒ หน่วยงาน (สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมการข้าว กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมพัฒนาที่ดิน กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมหม่อนไหม สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร) เพื่อที่จะดำเนินงานสร้างความเข้มแข็งให้ ศพก. การขยายเครือข่าย ซึ่งควรจะมีการจัดทำด้วยว่าแต่ละหน่วยงานไปร่วมดำเนินการอะไรบ้าง ช่วงเวลาในการดำเนินงาน ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำแผนหลักของกรมส่งเสริมการเกษตรไปปรับ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๒. ในปีงบประมาณ ๒๕๖๑ ศพก. ควรมีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนในเรื่อง เกษตรกรที่สามารถทำการเกษตรได้อย่างถูกต้อง การเพิ่มขึ้นของเกษตรกรเครือข่าย การสร้างเกษตรกรเพื่อเข้าสู่โครงการแปลงใหญ่ รวมถึงเกษตรกรที่เข้ารับบริการจาก ศพก. สามารถนำไปปฏิบัติหรือปรับเปลี่ยนตาม ศพก. เพื่อให้ มีประสิทธิภาพมากขึ้น

๓.๒ ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่

นายสมชาย ชาญณรงค์กุล อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ได้สรุปผลการดำเนินงานโครงการในปี ๒๕๖๐ และแนวทางการดำเนินงานระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ในปีงบประมาณ ๒๕๖๑ ดังนี้

๓.๒.๑ ผลการดำเนินงานเกษตรแปลงใหญ่ในปี ๒๕๖๐

ผลการดำเนินงานระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ปี ๒๕๖๐ มีแปลงใหญ่รวมทั้งสิ้น ๒,๕๔๘ แปลง พื้นที่ ๓,๓๘๕,๒๐๗.๖๒ ไร่ เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ จำนวน ๒๔๘,๙๙๙ ราย

การส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่ ทำให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มกันบริหารจัดการ ทำการตลาด ใช้เครื่องจักรกลการเกษตรร่วมกัน แบ่งแยกเป็นหน้าที่ยกระดับเป็นสินค้า GAP มีคุณภาพ ความปลอดภัย ตรงตามความต้องการของตลาด โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ประเมินผลการดำเนินการ ปี ๒๕๖๐ พบว่า โดยรวมแล้ว ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น รวม ๔,๘๖๔.๙๔ ล้านบาท โดยแปลงใหญ่การทำงานของภาคเอกชน มีรายได้เพิ่มขึ้น ๑,๒๔๑-๑,๕๖๕ บาทต่อไร่ ขณะที่แปลงใหญ่การทำของภาครัฐ มีรายได้เพิ่มขึ้น ๙๙๒-๑,๑๖๘ บาทต่อไร่

๓.๒.๒ เป้าหมายการดำเนินงานในปี ๒๕๖๑ (งบประมาณ ๓,๗๑๘.๔๑๐๒ ล้านบาท)

๑) แปลงใหญ่ ปี ๒๕๕๙ แปลงที่ ๓ (๕๙๗ แปลง) (๒,๐๕๘.๔๒๐๑ ล้านบาท)

๑.๑) ประเด็นหลัก : (๑) พัฒนาเพื่อยกระดับความเข้มแข็งของการดำเนินงานทุกมิติ
(๒) บริหารจัดการครบวงจร และ (๓) ถ่ายโอนภารกิจด้านผู้จัดการแปลง

๑.๒) กิจกรรมหลัก ปี ๒๕๖๑ : (๑) การถ่ายทอดความรู้ (เน้นงานวิจัย/นวัตกรรม)
(๒) การสนับสนุนปัจจัยการผลิต/เครื่องจักรกล/แหล่งน้ำ (๓) การยกระดับมาตรฐานและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร และ (๔) การเชื่อมโยงตลาด

๑.๓) แผนงาน/งบประมาณ ปี ๒๕๖๑ : งบประมาณ ๒,๐๕๘.๔๒๐๑ ล้านบาท

(๑) การถ่ายทอดความรู้ (เน้นงานวิจัย/นวัตกรรม) งบประมาณ ๓๗.๗๗๕๓ ล้านบาท

- การวิเคราะห์จัดทำแผนรายแปลงและจัดทำแผนธุรกิจ (กสก. สปก. ปม. กข. ปศ. มม.) งบประมาณ ๒.๘๑๐๐ ล้านบาท

- ถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกร เน้นการพัฒนาคุณภาพ การตลาด การบริหารจัดการกลุ่ม (กสก. กสส. กข. ฟนหลวง ปม. ปศ. กวก.) งบประมาณ ๒๗.๘๐๑๓ ล้านบาท

- พัฒนาศักยภาพของเกษตรกรและเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่ม/องค์กร/วิสาหกิจชุมชน (กสก.) งบประมาณ ๓.๕๘๒๐ ล้านบาท

(๒) การสนับสนุนปัจจัยการผลิต/เครื่องจักรกล/แหล่งน้ำ งบประมาณ ๑,๙๖๐.๖๙๔๙ ล้านบาท

- จัดหาน้ำสนับสนุนแปลงใหญ่ (ขป.) งบประมาณ ๑,๘๔๖.๑๙๔๐ ล้านบาท

- สนับสนุนวัสดุการเกษตรเพื่อพัฒนาการผลิต (กสก. กข. กวก. มม.) งบประมาณ ๘๗.๕๐๐๙ ล้านบาท

- พัฒนาคุณภาพดินในแปลงใหญ่ (พด.) งบประมาณ ๒๖.๖๐๐๐ ล้านบาท

(๓) การยกระดับมาตรฐานและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร งบประมาณ ๗๑.๓๐๐๐ ล้านบาท

- ถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรเน้นการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพ (กสก ปศ. มกอช. สปก. มม. กข.) งบประมาณ ๓๑.๓๐๐๐ ล้านบาท

- การตรวจรับรองมาตรฐานสินค้า (กข.) งบประมาณ ๔๐.๐๐๐๐ ล้านบาท

- สร้างมูลค่าเพิ่ม/แปรรูป

(๔) การเชื่อมโยงตลาด งบประมาณ ๑๕.๖๔๔๙ ล้านบาท

- สนับสนุนการรวมกลุ่ม มีการบริหารจัดการร่วมกัน รวมกลุ่มกันผลิตและรวมกันจำหน่ายโดยมีตลาดรองรับที่แน่นอน (กสก. กสส. กข. ปม.) งบประมาณ ๑๒.๐๖๗๙ ล้านบาท

- เตรียมพร้อมสู่การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร (กสก.) งบประมาณ ๓.๕๗๖๐ ล้านบาท

(๕) การพัฒนาผู้จัดการแปลงและถ่ายทอดภารกิจ

๒) แปลงใหญ่ ปี ๒๕๖๐ แปลงปีที่ ๒ (๑,๙๕๑ แปลง) (๑,๑๑๔.๑๓๑๘ ล้านบาท)

๒.๑) ประเด็นหลัก : (๑) พัฒนาผู้จัดการแปลง/เกษตรกร (๒) เพิ่มความเข้มแข็งในการดำเนินการเพื่อให้เกิดผลการลดต้นทุนและเพิ่มโอกาสในการแข่งขันสินค้าเกษตร

๒.๒) กิจกรรมหลัก ปี ๒๕๖๑ : (๑) การถ่ายทอดความรู้ (เน้นเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต/นวัตกรรม) (๒) การสนับสนุนปัจจัยการผลิต/เครื่องจักรกล/แหล่งน้ำ (๓) การยกระดับมาตรฐานและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร และ (๔) การเชื่อมโยงตลาด

๒.๓) แผนงาน/งบประมาณ ปี ๒๕๖๑ : งบประมาณ ๑,๑๑๔.๑๓๑๘ ล้านบาท

(๑) การถ่ายทอดความรู้ (เน้นงานวิจัย/นวัตกรรม) งบประมาณ ๙๖.๗๕๖๘ ล้านบาท

- จัดเวที/วิเคราะห์และจัดทำแผนรายแปลง/จัดทำแผนธุรกิจ (กสก. สปก. ปม. กข. ปศ. มม.) งบประมาณ ๗.๖๐๐๐ ล้านบาท

- ถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกร ด้านการผลิต/บัญชีต้นทุน/การตลาด(กสก. กข. ปม. กต. กวก. มม.) งบประมาณ ๘๔.๕๙๖๘ ล้านบาท

- พัฒนาศักยภาพของเกษตรกรสู่ Smart Farmer และเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่ม/องค์กร/วิสาหกิจชุมชน (กสก.) งบประมาณ ๔.๕๖๐๐ ล้านบาท

(๒) การสนับสนุนปัจจัยการผลิต/เครื่องจักรกล/แหล่งน้ำ งบประมาณ ๙๔๓.๑๗๔๙ ล้านบาท

- จัดหาน้ำสนับสนุนแปลงใหญ่ (ขป.) งบประมาณ ๖๕๔.๗๖๕๐ ล้านบาท

- สนับสนุนวัสดุการเกษตร (กข.) งบประมาณ ๕๙.๗๓๐๐ ล้านบาท

- ส่งเสริมการจัดทำแผนแปลงเรียนรู้/สาธิตเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต (พด. กวก. กสก. ปม.) งบประมาณ ๒๒๘.๖๗๙๙ ล้านบาท

(๓) การยกระดับมาตรฐานและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร งบประมาณ ๓๖.๒๘๙๗ ล้านบาท

- ถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรเน้นการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพ (กสก ปศ. มกอช. สปก. มม. กข.) งบประมาณ ๖.๒๘๙๗ ล้านบาท

- การตรวจรับรองมาตรฐานสินค้า (กข.) งบประมาณ ๓๐.๐๐๐๐ ล้านบาท
- (๔) การเชื่อมโยงตลาด งบประมาณ ๓๗.๙๑๐๔ ล้านบาท
- ประชุมเชื่อมโยงเครือข่าย/แผนการตลาด (กสก.) งบประมาณ ๓๗.๙๑๐๔

ล้านบาท

๓) แปลงใหญ่ ปี ๒๕๖๑ แปลงปีที่ ๑ จำนวน ๑,๖๖๐ แปลง งบประมาณ ๔๒๕.๘๓๑๒ ล้านบาท
(กข. ๑,๑๗๕ /กสก. ๔๐๐ /มม. ๕ /ปม. ๒๐ /ปศ. ๒๐) แปลงปีที่ ๑

๓.๑) ประเด็นหลัก : (๑) เน้นให้เกิดการรวมแปลง (๒) จัดทำแผนพัฒนารายแปลง
(๓) เพิ่มแปลงใหญ่สินค้าเกษตรอื่น และ (๔) พัฒนาผู้จัดการแปลงและสร้างกลุ่ม

๓.๒) กิจกรรมหลัก ปี ๒๕๖๑ : (๑) การเตรียมการ (๒) การถ่ายทอดความรู้ (เน้นเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต) (๓) การสนับสนุนปัจจัยการผลิต/เครื่องจักรกล/แหล่งน้ำ (๔) การยกระดับมาตรฐานและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร และ (๕) การเชื่อมโยงตลาด

๓.๓) แผนงาน/งบประมาณ ปี ๒๕๖๑ : งบประมาณ ๔๒๕.๘๓๑๒ ล้านบาท

(๑) การเตรียมการ

รับรองแปลงผ่าน sc (ภายในเดือนธันวาคม ๒๕๖๐)

- จัดเวทีวิเคราะห์เพื่อกำหนดเป้าหมายการพัฒนาและแผนรายแปลง (กสก. สปก. ปม. พด. กข. ปศ. มม.)

- ถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรด้านการบริหารจัดการ/การทำบัญชีกลุ่ม (กต. กสส.) งบประมาณ ๓๖.๓๑๘๐ ล้านบาท

(๒) การถ่ายทอดความรู้ (เน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต) งบประมาณ ๑๐๒.๗๓๖๗ ล้านบาท

- ถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรด้านการลดต้นทุนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต (มม. กข. ปม.ปศ. กสก.) งบประมาณ ๒๘.๒๓๖๗ ล้านบาท

- ส่งเสริมการจัดทำแปลงเรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต (กวก. กสก.) งบประมาณ ๗๔.๕๐๐๐ ล้านบาท

- พัฒนาศักยภาพของเกษตรกรสู่ Smart Farmer และเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่ม/องค์กร/วิสาหกิจชุมชน (กสก.)

(๓) การสนับสนุนปัจจัยการผลิต/เครื่องจักรกล/แหล่งน้ำ งบประมาณ ๓๒๐.๖๗๑๐ ล้านบาท

- ปัจจัยด้านการผลิต (มม. ปศ. กข. ปม.) งบประมาณ ๑๖๗.๖๖๓๐ ล้านบาท

- พัฒนาคุณภาพดิน (พด.) งบประมาณ ๖๓.๐๐๘๐ ล้านบาท

(๔) การยกระดับมาตรฐานและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร งบประมาณ ๓๓.๖๓๐๑ ล้านบาท

- ถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรเน้นการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพ (กสก. สปก. ปม.) งบประมาณ ๒๖.๑๓๐๑ ล้านบาท

- การตรวจรับรองมาตรฐานสินค้า งบประมาณ ๗.๕๐๐๐ ล้านบาท

(๕) การเชื่อมโยงตลาด งบประมาณ ๑๘.๒๘๖๘ ล้านบาท

- ส่งเสริมและถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรด้านการตลาดและเชื่อมโยง
การตลาด (มม. กข. ปม.) งบประมาณ ๑๘.๒๘๖๘ ล้านบาท

(๖) การบริหารจัดการ งบประมาณ ๙๓.๐๒๗๑ ล้านบาท

- พัฒนาเกษตรกรเป็นผู้จัดการแปลงใหญ่ ปี ๒๕๕๙ พัฒนาผู้จัดการแปลงปี ๖๑
การประชุมเครือข่ายคณะกรรมการแปลงใหญ่ฯ (กสก.)

- ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้(ทุกหน่วยงาน)

- ติดตามและประเมินผล (สศก./กสก.)

- บริหารจัดการโครงการ/พัฒนาด้านฐานข้อมูลกลาง (ทุกหน่วยงาน)

๓.๒.๓ ตัวอย่างแผนบูรณาการการทำงานปีงบประมาณ ๒๕๖๑

แปลงใหญ่สับปะรด ตำบลหนองพันจันทร์ อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี

๑) ทุกแปลงดำเนินการจัดทำแผนตามรูปแบบแปลงใหญ่สับปะรด ตำบลหนองพันจันทร์
อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี

๒) แปลงใหญ่บ้านคา เป็นแปลงปีที่ ๓ ที่พัฒนาเพื่อยกระดับความเข้มแข็งของ
การดำเนินงานในทุกมิติ โดยถ่ายโอนภารกิจผู้จัดการแปลงให้เกษตรกร

๓) หน่วยงานร่วมบูรณาการการทำงานใน ๔ กิจกรรม ประกอบด้วย

- การถ่ายทอดความรู้โดยเน้นงานวิจัย/นวัตกรรม
- การสนับสนุนปัจจัยการผลิต/เครื่องจักรกล/แหล่งน้ำในแปลงใหญ่
- การยกระดับมาตรฐานและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร
- การเชื่อมโยงการตลาด

ขณะนี้อยู่ระหว่างการประสานงานกับทุกหน่วยงานเพื่อจัดกิจกรรมและงบประมาณใน ๔ ด้าน
ซึ่งกรมส่งเสริมการเกษตรจะเร่งดำเนินการให้แล้วเสร็จทันตามระยะเวลาที่กำหนดไว้

ข้อคิดเห็นของที่ประชุม

๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ให้แนวทาง ดังนี้

การจัดทำแผนการดำเนินการ ยึดเป้าหมายปลายทางแปลงใหญ่ ต้องมีกลุ่มเกษตรกรที่
มีความเข้มแข็ง ผลิตสินค้าที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน มีเทคโนโลยีที่ทันสมัย ต้นทุนการผลิตที่ลดลง และมีการ
เชื่อมโยงตลาดที่ชัดเจน ดังนั้นการจัดทำแผนงบประมาณต้องจัดกิจกรรมเพื่อให้ไปถึงเป้าหมายแปลงใหญ่ที่ตั้ง
ไว้ รวมทั้งดูศักยภาพความเหมาะสมของแต่ละแปลง ซึ่งบางแปลงอาจประสบความสำเร็จได้ใน ๒ - ๓ ปี หรือ
ต้องใช้ระยะเวลามากกว่า โดย

๑.๑) แปลงที่เข้มแข็งแล้ว ได้แก่ แปลงที่เกิดในปี ๕๙

- จะต้องยกระดับไปสู่การรวมกลุ่มที่เข้มแข็งเป็นสหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน
- เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร แปรรูป โดยใช้กลไกสหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน
- บริหารจัดการแบบครบวงจร โดยใช้สินค้าข้าวเป็นตัวอย่าง
- ทำเกษตรอินทรีย์ในแปลงที่มีความเหมาะสม
- นำเทคโนโลยี นวัตกรรม มาใช้ในทุกขั้นตอน

- เชื่อมโยงตลาด

๑.๒) แปลงใหญ่ที่เกิดขึ้นในปี ๖๐

- พัฒนาศักยภาพแปลงและเกษตรกร
- ลดต้นทุน / เพิ่มผลผลิตต่อไร่
- ทำเกษตรปลอดภัย เช่น เกษตร GAP

๑.๓) แปลงใหญ่ที่จะเกิดในปี ๖๑

- รวมกลุ่มเกษตรกร / ตัวผู้จัดการแปลง ทีมงาน
- จัดทำแผนแปลง
- เตรียมเกษตรกร

๒) ประเด็นการซักถามของที่ประชุม

๒.๑) เป้าหมายการดูแลแปลงใหญ่ของกรมส่งเสริมการเกษตรมีระยะเวลากี่ปี

คำตอบ ในช่วง ๓ ปีแรกกรมส่งเสริมการเกษตรช่วยในการบริหารจัดการแปลงใหญ่ในรูปแบบผู้จัดการแปลง ปีที่ ๔ กรมส่งเสริมการเกษตรอยู่เป็นที่ปรึกษา พี่เลี้ยงโดยมีเกษตรกรเป็นผู้จัดการแปลง

๒.๒) งบประมาณที่จัดลงไปในกิจกรรมต่างๆ มีแนวทางการพิจารณาอย่างไร

คำตอบ หน่วยงานที่ร่วมบูรณาการพิจารณาตามศักยภาพความเหมาะสมของชุมชน ว่าควรจัดกิจกรรมหรือเพิ่มเติมกิจกรรมอะไรเข้าไปในแปลงใหญ่ ซึ่งงบประมาณจะถูกกำหนดจากความต้องการระดับแปลง

๒.๓) งบประมาณการพัฒนาผู้จัดการแปลงในกลุ่มแปลงใหญ่ปี ๕๙ ปี ๖๐ และปี ๖๑ มีความจำเป็นต้องพัฒนาทุกกลุ่มหรือไม่

คำตอบ งบประมาณการพัฒนาผู้จัดการแปลงมีการพัฒนามาต่อเนื่องตั้งแต่แปลงต้นแบบปี ๕๙ ซึ่งหลักสูตรการพัฒนาในแต่ละกลุ่มแปลงจะไม่ใช้หลักสูตรเดียวกัน จะมีความเข้มข้นของหลักสูตรในแต่ละกลุ่มแปลงที่แตกต่างกันตามความเหมาะสม ซึ่งนำไปสู่การบริหารจัดการแปลงใหญ่ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๓.๓ Smart Farmer

นายสมชาย ชาญณรงค์กุล อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ได้นำเสนอแนวทางการดำเนินงาน Smart Farmer ในปีงบประมาณ ๒๕๖๑ ดังนี้

Smart Farmer มีเป้าหมายในการพัฒนาเกษตรกร ๓ กลุ่ม คือ (๑) กลุ่มเกษตรกรที่ยังไม่เป็น Smart Farmer (Developing Smart Farmer) (๒) กลุ่มเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แล้ว (Smart Farmer) และ (๓) กลุ่มเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบ (Smart Farmer Model) ซึ่งมีเป้าหมายพัฒนาเกษตรกรในปี ๒๕๖๑ จำนวน ๑๘๒,๐๗๗ ราย งบประมาณ ๑๐๓,๓๒๓,๑๐๑ บาท รายละเอียดการพัฒนา ดังนี้

๓.๓.๑ Developing Smart Farmer เป้าหมาย ๖,๕๕๖, ๙๖๕ ราย เน้นพัฒนาให้ผ่านคุณสมบัติ Smart Farmer และพัฒนาเกษตรกรในแปลงใหญ่เป็นลำดับแรก ซึ่งได้แยกพัฒนาเป็น ๒ กลุ่ม คือ

๑) เกษตรกรทั่วไป ทำการประเมิน วิเคราะห์ศักยภาพ ปรับแนวคิดในการประกอบอาชีพ จัดทำแผนพัฒนาความรู้ตามศักยภาพ สนับสนุนการพัฒนาทักษะอาชีพ เชื่อมโยงเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้/ เครือข่ายการตลาด และประเมินผลสู่การเป็น Smart Farmer

๒) เกษตรกรรุ่นใหม่ (ผู้ประกอบการด้านการเกษตร) ประเมินวิเคราะห์ศักยภาพและปรับแนวคิดในการประกอบอาชีพอาชีพ พัฒนาแนวคิดสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่ พัฒนาผู้ประกอบการด้วยนวัตกรรมเกษตร และประเมินผลสู่การเป็น Smart Farmer

๓.๓.๒ *Smart Farmer* จำนวน ๙๘๗,๑๒๖ ราย ให้การพัฒนาเพื่อยกระดับเป็น Smart Farmer ต้นแบบ และพัฒนาประธานคณะกรรมการแปลงใหญ่ทุกแปลงให้ เป็น Smart Farmer ต้นแบบ ซึ่งแยกพัฒนาเป็น ๒ กลุ่ม คือ

๑) Smart Farmer จำนวน ๙๘๑,๖๔๙ ราย ทำการประเมิน และวิเคราะห์ศักยภาพปรับแนวความคิดการเป็นผู้ประกอบการเกษตร จัดทำแผนพัฒนาความรู้ และทักษะการเป็นผู้ประกอบการเกษตร พัฒนาให้มีทักษะการเป็นผู้ประกอบการ และทักษะด้านเทคโนโลยี (Digital) ให้การสนับสนุนการรวมกลุ่ม และพัฒนาศักยภาพด้านการบริหารจัดการกลุ่ม และการเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจ

๒) Young Smart farmer จำนวน ๕,๔๗๗ ราย เตรียมความพร้อมสู่การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรด้วยนวัตกรรม ให้การพัฒนาทักษะการเป็นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่สู่ธุรกิจเกษตร พัฒนาทักษะทางด้านเทคโนโลยี (Digital) และยกระดับผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่สู่ความเป็นมืออาชีพในระดับสากล (Go to Global)

๓.๓.๓ *Smart Farmer ต้นแบบ* จำนวน ๒๙,๐๙๖ ราย มุ่งเน้นการสร้างเครือข่าย และเชื่อมโยงการทำงานกับ ศพก., เครือข่าย ศพก. และสมาชิกแปลงใหญ่ ซึ่งแยกพัฒนาเป็น ๒ กลุ่ม คือ

๑) Smart Farmer ต้นแบบ ประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer ต้นแบบ สร้างเครือข่าย Smart Farmer และส่งเสริมการรวมกลุ่ม สนับสนุนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ หรือเป็นเครือข่ายของ ศพก. และให้การยกย่องเชิดชูเกียรติ

๒) Young Smart farmer ต้นแบบ เสริมสร้างความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ พัฒนาให้เป็นศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ และให้การยกย่องเชิดชูเกียรติ

ในการบริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงาน จัดให้มีการประชาสัมพันธ์โครงการ และการติดตามประเมินผล ให้การพัฒนาเจ้าหน้าที่ และพัฒนา Smart Farmer และ Young smart Farmer core team

ข้อคิดเห็นของที่ประชุม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

หน่วยงานที่ให้การพัฒนา Young Smart Farmer ควรจัดทำแผนงานระยะ ๕ ปี โดยหน่วยงานหลักจะต้องจัดทำแผนยุทธศาสตร์ ๕ ปี ในการกำหนดเป้าหมาย Young Smart Farmer ซึ่งในระยะเวลา ๕ ปี ควรจะมี Young Smart Farmer จำนวนเท่าใด และได้จากหน่วยงานไหนบ้าง ซึ่งในการพัฒนาไม่ควรให้น้อยกว่าเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ นอกจากนี้ควรมีการจัดระดับ หรือจัดเกรดของ Young Smart Farmer เหมือนกับการจัดเกรดของ ศพก. (A B และ C) หรือการประเมินว่ามี Young Smart Farmer ที่พร้อมจะก้าวสู่เกษตรกร ๔.๐ กี่ราย

๓.๔ การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by Agri-Map)

อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน และรองอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน (นางสาวเบญจพร ชาครานนท์) ได้สรุปแนวทางปฏิบัติงานโครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม ดังนี้

๓.๔.๑ ผลการดำเนินงานโครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม ปีงบประมาณ ๒๕๕๙

มีพื้นที่ N ข้าวปรับเปลี่ยนเป็นการผลิตสินค้าเกษตรชนิดใหม่ ๓๒,๖๑๘ ไร่ ๑๐,๕๐๒ ราย ในพื้นที่ ๔๙ จังหวัด ประกอบด้วย

๑) เกษตรกรรมทางเลือก/พืชหลากหลาย จำนวน ๒๘,๓๒๐ ไร่ ๙,๔๔๐ ราย ในพื้นที่ ๔๐ จังหวัด ดำเนินการโดยกรมส่งเสริมการเกษตร

๒) ปศุสัตว์/หญ้าอาหารสัตว์ จำนวน ๒,๑๖๕ ไร่ ๔๓๓ ราย ในพื้นที่ ๑๕ จังหวัด ดำเนินการโดยกรมปศุสัตว์

๓) เกษตรผสมผสาน/พืชเศรษฐกิจ จำนวน ๑,๒๙๙ ไร่ ๑๕๘ ราย ในพื้นที่ ๒๑ จังหวัด ดำเนินการโดยกรมส่งเสริมสหกรณ์ และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๔) หม่อน จำนวน ๔๐๐ ไร่ ๑๔๙ ราย ในพื้นที่ ๓ จังหวัด ดำเนินการโดยกรมหม่อนไหม

๕) แปลงต้นแบบพืชเศรษฐกิจ จำนวน ๓๓๔ ไร่ ๑๒๒ ราย ในพื้นที่ ๑๕ จังหวัด ดำเนินการโดยกรมวิชาการเกษตร

๖) ประมง จำนวน ๑๐๐ ไร่ ๒๐๐ ราย ในพื้นที่ ๔๐ จังหวัด ดำเนินการโดยกรมประมง

๓.๔.๒ ผลการดำเนินงานโครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม ปีงบประมาณ ๒๕๖๐

พื้นที่ N ข้าวปรับเปลี่ยนเป็นการผลิตสินค้าเกษตรชนิดใหม่ ๑๕๗,๗๐๑ ไร่ ในพื้นที่ ๕๓ จังหวัด ประกอบด้วย

๑) อ้อยโรงงาน จำนวน ๘๘,๑๓๒ ไร่ ในพื้นที่ ๓๐ จังหวัด ดำเนินการโดยกรมส่งเสริมการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน และกรมวิชาการเกษตร

๒) เกษตรผสมผสาน จำนวน ๓๘,๒๘๗ ไร่ ในพื้นที่ ๓๖ จังหวัด ดำเนินการโดยกรมพัฒนาที่ดิน และกรมส่งเสริมสหกรณ์

๓) พืชอาหารสัตว์ จำนวน ๒๐,๗๖๘ ไร่ ในพื้นที่ ๓๑ จังหวัด ดำเนินการโดยกรมปศุสัตว์ และกรมพัฒนาที่ดิน

๔) ปาล์มน้ำมัน จำนวน ๕,๔๒๗ ไร่ ในพื้นที่ ๑๑ จังหวัด ดำเนินการโดยกรมวิชาการเกษตร และกรมพัฒนาที่ดิน

๕) มันสำปะหลัง จำนวน ๒,๔๓๙ ไร่ ในพื้นที่ ๔ จังหวัด ดำเนินการโดยกรมวิชาการเกษตร และกรมพัฒนาที่ดิน

๖) ประมง จำนวน ๒,๐๖๑ ไร่ ในพื้นที่ ๒๐ จังหวัด ดำเนินการโดยกรมประมง และกรมพัฒนาที่ดิน

๗) หม่อน จำนวน ๕๘๘ ไร่ ในพื้นที่ ๔ จังหวัด ดำเนินการโดยกรมหม่อนไหม

พร้อมกันนี้ได้แสดงตัวอย่างแผนที่แสดงการปรับเปลี่ยนการผลิตรายกิจกรรมในพื้นที่ไม่เหมาะสม จำนวน ๓ จังหวัด ได้แก่

- จังหวัดอุดรธานี โดยการนำพิภดแปลงของเกษตรกรที่ทำการปรับเปลี่ยนการผลิตมาลงในแผนที่ความเหมาะสม ซึ่งพบว่า พื้นที่ปรับเปลี่ยนส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ ๙๐ อยู่ภายในเขตปลูกพืชไม่เหมาะสม ซึ่งเป็นการปรับเปลี่ยนการผลิตจากข้าวเป็นอ้อยโรงงาน โดยเริ่มปลูกในเดือนพฤศจิกายน - ธันวาคม ๒๕๖๐ ซึ่งอ้อยจะสามารถเก็บเกี่ยวได้เมื่อมีอายุ ๘ เดือนขึ้นไป

- จังหวัดกำแพงเพชร มีพื้นที่ N ประมาณ ๓ แสนไร่ ในขณะที่โรงงานน้ำตาลมีการขยายกำลังการผลิตประมาณ ๒.๔ แสนไร่ ซึ่งสามารถรองรับการปรับเปลี่ยนการผลิตจำนวนหนึ่ง โดยมีการปรับเปลี่ยนในปี ๒๕๖๐ ประมาณ ๔,๐๐๐ ไร่

- จังหวัดขอนแก่น โรงงานน้ำตาลต้องการขยายกำลังการผลิตไม่ต่ำกว่า ๕ แสนไร่ ซึ่งสอดคล้องกับพื้นที่ N ของจังหวัดขอนแก่น ซึ่งมีประมาณ ๔.๖ แสนไร่

ในการส่งเสริมการปรับเปลี่ยนพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมมาปลูกอ้อย ซึ่งกรมพัฒนาที่ดินดำเนินการร่วมกับเกษตรกร และโรงงานน้ำตาล โดยใช้แผนที่ Agri-Map ในการบริหารจัดการพื้นที่นั้น มีการดำเนินการทั้งในแนวตั้งและแนวนอน โดยแนวตั้ง เป็นการบริหารจัดการพื้นที่ที่เหมาะสมโดยการสนับสนุนการเพิ่มผลผลิตสำหรับในแนวนอนเป็นการเพิ่มพื้นที่ปลูกโดยการส่งเสริมการปลูกอ้อยในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม

๓.๔.๓ เป้าหมายพื้นที่ดำเนินการในปีงบประมาณ ๒๕๖๑

จากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้แผนที่ Agri-Map พบว่า พื้นที่ที่ไม่เหมาะสม (N) ทั้งประเทศมีจำนวน ๑๔.๕๒ ล้านไร่ จำแนกได้เป็นพื้นที่ N ข้าว ๘.๕ ล้านไร่ โดยพื้นที่เป้าหมายในการดำเนินการในปีงบประมาณ ๒๕๖๑ ได้แก่

๑) พื้นที่ N ข้าวที่มีความเหมาะสมสำหรับปลูกพืชอุตสาหกรรม เช่น อ้อยโรงงาน ปาล์มน้ำมัน และมันสำปะหลัง ประมาณ ๒.๕ - ๓.๐ ล้านไร่

๒) พื้นที่ภายใต้โครงการข้าวครบวงจร แผนการผลิตข้าวรอบ ๑ และ ๒ ประกอบด้วย

๒.๑) พื้นที่ปรับเปลี่ยนถาวร คือ กิจกรรมการปรับพื้นที่นาเป็นพืชชนิดอื่น ๐.๑๗ ล้านไร่ เป้าหมายปลูกหญ้าอาหารสัตว์ ๐.๖๓ ล้านไร่ (ปี ๖๐-๖๓)

๒.๒) พื้นที่ลดรอบปลูกข้าวครั้งที่ ๒ จำนวน ๓.๙๖ ล้านไร่ เป้าหมายส่งเสริมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ๓.๓๖ ล้านไร่ ซึ่งคาดหวังว่าจะสามารถผลักดันให้มีการปรับเปลี่ยนอย่างถาวร

๓) โครงการเกษตรผสมผสาน/เกษตรทฤษฎีใหม่ เป้าหมาย ปี ๒๕๖๑ จำนวน ๗๐,๐๐๐ ราย

๓.๔.๔ แนวทางในการดำเนินการ

ดำเนินการร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่และเกษตรกร โดยใช้แผนที่ Agri-Map เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ความเหมาะสมของพื้นที่ซึ่งถ้าเป็นพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม ในการผลิตเกษตรกรจะมีความเสี่ยงและต้นทุนสูง ซึ่งเจ้าหน้าที่จะเสนอทางเลือก (Option) ในการปรับเปลี่ยนการผลิตให้เกษตรกรนำไปพิจารณาโดยใช้กลไกของ ศพก. ในการจัดการความรู้ การสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และมีการเชื่อมโยงด้านการตลาด ตลอดจนมีการสนับสนุนเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อนำไปสู่การพึ่งพาตนเองได้

เกษตรกรที่ดำเนินการไปแล้วในปีที่สอง จะเป็นการส่งไม้ต่อ/ต่อยอด ไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เกษตรกรที่รวมกลุ่มกันผลิตจะสนับสนุนให้เข้าสู่ระบบการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ซึ่งรับผิดชอบโดย กสก. เพื่อให้เกิดการพัฒนาและแก้ไขปัญหา เช่น ในด้านการขาดแคลนแหล่งน้ำ การบริหารจัดการผลผลิตและเงินทุน ส่วนเกษตรกรที่ปรับเปลี่ยนในรูปของแปลงเล็ก จะส่งเสริมให้เข้าสู่ระบบเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัย ซึ่งรับผิดชอบโดย กวก. และ สป.กษ.

จากการประชุมคณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงานบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by Agri-Map) ครั้งที่ ๕/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๐ ณ ห้องประชุม ๑๒๓ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยมีรองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายเลิศวิโรจน์ โกวัฒนะ) เป็นประธาน ซึ่งที่ประชุมมีมติให้ปรับแผนการปรับเปลี่ยนการผลิตในรูปแบบกลุ่มที่ค้างค้างในปี ๒๕๖๐ จำนวน ๓๘,๖๕๒ ไร่ เนื่องจากไม่สามารถจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการได้ในปี ๒๕๖๐ ไปดำเนินการในปีงบประมาณ ๒๕๖๑ และแผนการปรับเปลี่ยนแบบกลุ่มนี้จะนำไปเป็นข้อมูลในการจัดทำแผนปฏิบัติงานโครงการตามนโยบายสำคัญระดับจังหวัดและอำเภอ ในวันพฤหัสบดีที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๐

๓.๔.๕ Road Map โครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by Agri-Map)

โครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by Agri-Map) ปีงบประมาณ ๒๕๖๑ มีกระบวนการในการดำเนินการเพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนเป็นการผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม ให้ผลิตสินค้าชนิดใหม่ที่เหมาะสม เกษตรกรมีรายได้มากขึ้น ทรัพยากรดินอุดมสมบูรณ์ ซึ่งประกอบด้วย กิจกรรมหลัก ๗ กิจกรรม ได้แก่

- ๑) การสร้างการรับรู้ ดำเนินการโดย พต./กสก. (ต.ค.-พ.ย. ๖๐)
 - ๑.๑) ให้เกษตรกรรับทราบปัญหาการใช้ที่ดินไม่เหมาะสม
 - ๑.๒) เจ้าหน้าที่ชี้แจงให้เกษตรกรเข้าใจ การปรับเปลี่ยน การผลิต แนวทางการดำเนินงาน
- ๒) การคัดเลือกเกษตรกร ดำเนินการโดย พต./ SC (ต.ค.-ธ.ค.๖๐)
 - ๒.๑) พื้นที่การเกษตรอยู่ในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม (N)
 - ๒.๒) เกษตรกรมีความประสงค์ต้องการเปลี่ยน/มีความพร้อม
 - ๒.๓) การปรับเปลี่ยนสอดคล้องกับตลาด แหล่งรับซื้อ โรงงาน
- ๓) การทำแผนปฏิบัติ ดำเนินการโดย SC (พ.ย.-ธ.ค.๖๐)
 - ๓.๑) ประชุม SC บูรณาการแผน
 - ๓.๒) จัดทำแผนการสนับสนุนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 - ๓.๓) วิเคราะห์การผลิต การตลาด
 - ๓.๔) ทำแผนติดตามงาน
- ๔) การอบรม ดำเนินการโดย พต. /กสก./ศพก. (ธ.ค.๖๐-ม.ค.๖๑)
 - ๔.๑) จัดทำข้อมูลความรู้ไว้ ณ ศพก.
 - ๔.๒) ประสาน มอบหมาย ศพก. อบรมให้ความรู้
 - ๔.๓) ศพก. ให้บริการตรวจสอบดิน แนะนำการจัดการดิน ปุ๋ย
- ๕) ติดตามให้การแนะนำ โดย ผตร. กษ. (มี.ค.-เม.ย.๖๑)
 - ๕.๑) หน่วยงานส่วนกลางเยี่ยมเกษตรกร และให้การแนะนำ
 - ๕.๒) ประชุม SC รายงานความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรค
 - ๕.๓) รายงานคณะทำงานเพื่อแก้ปัญหา
- ๖) การต่อยอด ดำเนินการโดย กสก./กวก./สป.กษ. (ม.ค.-ก.พ.๖๑)
 - ๖.๑) รวมกลุ่มเกษตรกร เพื่อเข้าสู่ระบบการจัดการแปลงใหญ่
 - ๖.๒) เกษตรกรแปลงเล็ก ทำแผนเข้าสู่ระบบเกษตรอินทรีย์/เกษตรปลอดภัย
- ๗) ติดตาม/ประเมิน ดำเนินการโดย สศก. (ส.ค.-ก.ย.๖๑)
 - ๗.๑) วิเคราะห์ต้นทุนการผลิต ผลตอบแทน รายได้
 - ๗.๒) ประเมินความยั่งยืนของดิน และที่ดิน
 - ๗.๓) วิเคราะห์ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

ข้อคิดเห็นของที่ประชุม

๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

Zoning by AgriMap หรือการปรับเปลี่ยนการผลิตให้ถูกต้องเหมาะสมโดยใช้ Agri-Map เป็นเครื่องมือ เป็นเรื่องสำคัญมาก หากสามารถดำเนินการได้สำเร็จจะสามารถแก้ปัญหาเรื่องต้นทุนการผลิต ผลผลิตต่ำ การใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม ความยากจนตลอดจนรายได้ของเกษตรกร ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นปัญหาหลักสำคัญของภาคการเกษตรมาตลอด ถึงแม้ว่าแปลงใหญ่ และ ศพก. เป็นการผลักดันต่อยอดแต่ฐานของทั้ง ๒

นโยบาย คือปัญหาเหล่านี้ การทำเกษตรไม่ถูกต้องเป็นตัวฉุดการพัฒนาการเกษตร เกษตรกรกลุ่มนี้ ถ้าไม่ปรับเปลี่ยนจะเป็นปัญหา ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐ จะเห็นว่ามีการใช้กึ่งบประมาณน้อยมากเพราะเราไม่เห็นแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน แผนที่จะดำเนินการในปี ๒๕๖๑ ใช้งบประมาณเพิ่มขึ้นกว่าเท่าตัวแต่น้อยกว่าหากเข้าใจถึงความสำคัญของการปรับเปลี่ยนงบประมาณต้องไม่ใช่ ๓๐๐ ล้านบาท แต่ควรจะเป็น ๓,๐๐๐ ล้านบาท ซึ่งปัญหาเรื้อรังที่เกิดกับภาคการเกษตรมาตลอดคือการผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่ไม่เหมาะสมเกษตรกรประสบปัญหาการขาดทุน ต้องกู้เงินเพื่อมาลงทุนใหม่เกิดหนี้สินระยะยาว

ต้องพิจารณาแผนการดำเนินงาน ๕ ปี ประกอบเพื่อให้ทราบว่า ณ ปัจจุบันนี้ผลการดำเนินงานก้าวหน้าไปเพียงใด หากยังปรับเปลี่ยนช้าจะยิ่งเสียโอกาส จะทำให้เป้าหมายที่เราต้องการทำให้เกษตรกรหลุดพ้นจากความยากจนห่างไกลไปเรื่อยๆ เพราะฉะนั้นแผนปี ๒๕๖๑ ควรจะต้องให้ความสำคัญกับการปรับเปลี่ยนโดยใช้ Agri-Map เป็นเครื่องมือให้มากขึ้น จะทำอย่างไรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดภายใต้งบประมาณ ๓๐๐ ล้านบาท

ปัจจุบันนี้เรื่อง Agri-Map ได้รับความนิยม/ติดตลาด แต่จะมีข้อสงสัยตลอดว่าข้อมูลใน Agri-Map ทันทัยหรือไม่ ควรจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง เช่น พื้นที่ที่มีการบริหารจัดการน้ำแล้วควรจะต้องปรับข้อมูลใน Agri-Map การปรับข้อมูลเหล่านี้ควรดำเนินการอย่างน้อยทุกสองปี เพื่อจะนำไปใช้อ้างอิงต่อไปในอนาคต

ปัจจุบันนี้การปรับเปลี่ยนเชิงรุก หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีหลักเกณฑ์พิจารณาอย่างไร ในการปรับเปลี่ยนจากสินค้าชนิดหนึ่งไปเป็นอีกสินค้าอีกชนิดหนึ่ง การปรับเปลี่ยนเป็นไปตามความต้องการของตลาดหรือไม่ ต้องพิจารณาปริมาณการผลิตและความต้องการในภาพรวมของประเทศด้วย การปรับเปลี่ยนต้องไม่กระทบต่อยุทธศาสตร์ของสินค้าชนิดนั้น หากมีผลกระทบต้องไปพิจารณาพืชนั้น

ย้อนกลับไปเรื่องยุทธศาสตร์พื้นที่ที่ไม่เหมาะสม ๑๔ ล้านไร่ ซึ่งเป็นพื้นที่ N ข้าวจำนวน ๘ ล้านไร่ ในจำนวนนี้มีพื้นที่ปลูกข้าวหอมมะลิซึ่งเป็นการปลูกในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมรวมอยู่ด้วยหรือไม่ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันพิจารณาหากพื้นที่ปลูกข้าวหอมมะลิคุณภาพดีรวมอยู่ ให้แยกออกจากแผนการปรับเปลี่ยนโดยจัดสรรแหล่งน้ำลงในพื้นที่ดังกล่าว

ต้องเร่งส่งมอบแผนการดำเนินงาน และเป้าหมาย ในระดับจังหวัดต้องนำไปให้ SC รับรู้ให้เพื่อนำไปบูรณาการในพื้นที่

การจัดทำ Road Map ในส่วนของกิจกรรมการปรับเปลี่ยนการผลิต ต้องจัดทำแผนแยกตามชนิดสินค้า เพราะสินค้าแต่ละชนิดเริ่มผลิต/ปรับเปลี่ยนไม่พร้อมกัน ซึ่งแผนอื่นๆ เช่น การจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ การคัดเลือกเกษตรกร ก็ต้องปรับระยะเวลาในการดำเนินการให้สอดคล้องกับการปรับเปลี่ยนในแต่ละชนิดสินค้า

ปี ๒๕๖๑ การปรับเปลี่ยนการผลิตให้เหมาะสมโดยใช้ Agri-Map เป็นฐานจะประสบความสำเร็จชัดเจนเป็นสิ่งที่หวัง และในปีถัดไปขอจัดทำงบประมาณในเรื่องนี้มากขึ้น และการจัดทำแผนต้องทำแยกชนิดสินค้าให้ และกำหนดช่วงเวลาในการปรับเปลี่ยนที่ชัดเจนชัดเจน ควรมีแผนการดำเนินงานและแผนการสนับสนุนเงินทุน แบบ intensive อย่างต่อเนื่องและชัดเจนเหมือนแผนงานเกษตรอินทรีย์ ซึ่งจะจูงใจให้เกษตรกรเข้าร่วมโครงการมากขึ้น

๒) พลเอก ปฐมพงศ์ ประถมภักดิ์ ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กิจกรรมการต่อยอดไปสู่ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ต้องบูรณาการกันระหว่างหน่วยงาน ซึ่งอาจส่งผลกระทบถึงการจัดสรรงบประมาณให้ทันต่อการดำเนินงาน ซึ่งเกรงว่าจะดำเนินการไม่ทันตามแผนในปี ๒๕๖๑ ดังนั้นแผนงานดังกล่าวควรดำเนินการในปี ๒๕๖๒

๓) พลเอก ประสาท สุขเกษตร เลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

พื้นที่ที่ดำเนินการไปแล้วในปี ๒๕๕๙ และ ๒๕๖๐ ควรมีแผนการดำเนินงานกิจกรรมและเป้าหมายที่แตกต่างจากพื้นที่ที่จะดำเนินการในปี ๒๕๖๑ เช่น พื้นที่ที่ดำเนินการไปแล้วในปี ๒๕๕๙ และ ๒๕๖๐ ควรมีแผนงานและกิจกรรมการยกระดับการพัฒนา การลดต้นทุน การเพิ่มผลผลิต การขยายพื้นที่การผลิต นำไปสู่การเพิ่มศักยภาพและสุดท้ายสามารถพัฒนาเข้าสู่ระบบแปลงใหญ่

๔) นายเลิศวิโรจน์ โกวัฒนะ รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

การอัปเดตข้อมูลใน Agri-Map มีการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อปรับปรุงข้อมูล บางชนิดสินค้ามีการปรับข้อมูลให้ทันสมัยทุก ๓ เดือน ในขณะที่บางชนิดสินค้ามีการปรับข้อมูลทุก ๑ ปี หรือบางชนิดสินค้ามีการปรับข้อมูลมากกว่า ๑ ปี

๕) อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

พื้นที่ที่ดำเนินการปรับเปลี่ยนควรจะมีแผนรองรับเพื่อป้องกันไม่ให้เกษตรกรกลับไปปลูกพืชชนิดเดิม และต้องมีความชัดเจนในการปรับเปลี่ยนในแบบถาวรหรือไม่

การปรับเปลี่ยนที่ผ่านมาใช้งบประมาณแต่โดยธรรมชาติการปรับเปลี่ยนของเกษตรกรจะใช้ความต้องการของตลาดเป็นหลัก ดังนั้นจึงควรนำกลยุทธ์ของโครงการ ๙๑๐๑ ตามรอยเท้าพ่อ ภายใต้ร่มพระบารมี โดยชุมชนเป็นผู้คิดและชุมชนดำเนินการ ซึ่งจะทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนอย่างยั่งยืนและใช้งบประมาณที่น้อยลง

๖) นายปริญญา เพ็ญสมบัติ ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เครื่องมือในระดับภูมิภาคในการส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยน ได้แก่ โครงการโคบาลบูรพา แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร และ Agri-Map ซึ่งเป็นโครงการที่เป็น intensive ถ้าไม่มีโครงการเหล่านี้จะปรับเปลี่ยนได้ยาก และควรจะต้องมีแผนบูรณาการในการส่งเสริมการปรับเปลี่ยนการผลิต

๓.๕ มาตรฐานสินค้าเกษตร

นางสาวดุจเดือน ศศะนาวิน เลขาธิการสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ ได้นำเสนอแนวทางในการยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร ดังนี้

การยกระดับมาตรฐานการเกษตรสู่ความยั่งยืน ดำเนินการใน ๑) ยุทธศาสตร์เกษตรอินทรีย์ ๒) ยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนการจัดการสารเคมี ๓) ยกระดับมาตรฐานเกษตรแปลงใหญ่ ๔) เพิ่มประสิทธิภาพการตรวจรับรอง ๕) บูรณาการหน่วยงานต่างๆ เพื่อยกระดับมาตรฐานครบวงจร และ ๖) สร้างความตระหนัก/รับรู้ ที่ถูกต้องเรื่องเกษตรปลอดภัย/เกษตรอินทรีย์ทุกภาคส่วน

ในการยกระดับเกษตรแปลงใหญ่ พื้นที่แปลงใหญ่ทั้งหมด ๒,๕๔๘ แปลง เป็นแปลงใหม่ ปี ๒๕๕๙ จำนวน ๕๙๗ แปลง และปี ๒๕๖๐ จำนวน ๑,๙๕๑ แปลง รวมเกษตรกร ๒๔๘,๘๘๘ ราย คิดเป็นพื้นที่ ๓.๓๘ ล้านไร่ โดยแบ่งเป็นกลุ่มขั้นที่ ๑ ที่เข้าร่วมโครงการใหม่ กลุ่มขั้นที่ ๒ ที่มีการเตรียมความพร้อมในการยกระดับให้ได้มาตรฐาน และกลุ่มขั้นที่ ๓ คือกลุ่มที่ได้รับการรับรองแล้ว ในการดำเนินการปี ๒๕๖๑ เน้นพัฒนาเพิ่มเติมในกลุ่มที่ ๒ ในแปลงใหญ่ ปี ๒๕๕๙ และปี ๒๕๖๐ เพื่อให้ผ่านการรับรอง และดำเนินการต่อยอดมาตรฐาน เช่น การแปรรูปบรรจุภัณฑ์ สร้างจุดขายที่แตกต่าง สำหรับตลาดให้สินค้ามาตรฐานที่ผลิตได้เข้าสู่ตลาดพรีเมียมไม่ใช่ตลาดทั่วไป

การเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจรับรอง

๑) การลดขั้นตอน/ทำให้ง่ายต่อการได้มาตรฐาน โดยในกรณีการตรวจ Organic Thailand ที่ได้มาตรฐานอื่นมาแล้ว ให้สมัครได้ทั้งระดับพื้นที่และส่วนกลาง ด้านเกษตรผสมผสานสมัครได้ทุกหน่วยงาน แต่ถ้ามีปศุสัตว์ให้ปศุสัตว์เป็นเจ้าภายในการตรวจรับรองมาตรฐาน การบูรณาการตรวจพืชหลังนาโดยให้เกษตรกรสามารถขอตรวจรับรองพร้อมกันได้เลย ในกรณีที่ไม่เคยขอพืชชนิดนั้นมาก่อน และการจัดทำคู่มือการตรวจรับรอง GAP/Organic ในพื้นที่ประเภทต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในการแก้ปัญหาการตรวจรับรองในระดับพื้นที่ ใช้ในการพิจารณาว่าพื้นที่เข้าร่วมโครงการใด ต้องใช้เอกสารสิทธิใด ประกอบในการยื่นขอใบรับรองในการเข้าร่วมโครงการบ้าง

๒) การถ่ายโอนภารกิจการตรวจรับรอง มีการดำเนินการเพิ่มเติมการถ่ายโอนจากการตรวจรับรองในปี ๒๕๖๑ ตามงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรและเพิ่มเติมในสินค้าข้าวทั้ง GAP และ Organic/พืช รวมทั้งจัดตั้งกองทุนสนับสนุนการตรวจรับรอง GAP/Organic ในปี ๒๕๖๑

การสร้างความรู้ที่ถูกต้องเรื่องเกษตรปลอดภัย/เกษตรอินทรีย์ โดยสร้างความต่อเนื่อง การสร้างความรู้แก่ทุกภาคส่วนในเรื่อง เกษตรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์ และมาตรฐานต่างๆ เพื่อสร้างความต้องการ ยกย่องราคาสินค้าคุณภาพ สร้างความมั่นคงทางด้านการตลาด

การใช้โซเชียลมีเดีย และ Ambassador ในการประชาสัมพันธ์ (ใช้ดารานักแสดงในการประชาสัมพันธ์) ในครั้งนี้จะใช้คุณแพนเค้ก เขมนิจ จามิกร

การสร้างสื่ออย่างง่าย สนับสนุนการทำงานของเจ้าหน้าที่ในระดับพื้นที่ ประเภท คลิป แผ่นพับ การ์ตูน ฯลฯ เพื่อใช้ประชาสัมพันธ์ผ่าน Single Command ศพก. ในระดับพื้นที่

การประสานงานกับกระทรวงต่างๆ จัดงานเกษตรปลอดภัย ทั้งระดับประเทศ ภูมิภาค จังหวัด

มาตรฐานสินค้าเกษตรครบวงจร เริ่มจากการสร้างความตระหนัก/การรับรู้ที่ถูกต้อง ผ่านฐานความรู้ด้านมาตรฐานใน ศพก. การส่งเสริมมาตรฐานในระบบแปลงใหญ่ โดยการสนับสนุนปัจจัยการผลิต เป็นพันธุ์/ชนิดสินค้าที่มีคุณภาพสูง เน้นการตรวจรับรองแบบกลุ่มมากขึ้น เช่น ระบบการควบคุมภายใน การตรวจรับรองมาตรฐาน GAP ที่มีการถ่ายโอนภารกิจการตรวจรับรองให้หน่วยงานภายนอก เน้นการตรวจรับรองแบบกลุ่ม สำหรับสินค้าที่มีความพร้อม เช่น ข้าว ข้าวโพด ต่อจากนั้นมีการแปรรูปพัฒนาบรรจุภัณฑ์ การพัฒนาโรงสี GMP เพื่อผลิตข้าวคุณภาพ Q และมีการเชื่อมโยงตลอด โดยการทำการจับคู่ทางธุรกิจ (Business Matching) โรงสี GMP กับ ข้าว GAP ของเกษตรกร เพิ่มช่องทางการจำหน่ายผ่านทางออนไลน์ เช่น DGT farm.com พร้อมมีระบบการตรวจสอบย้อนกลับ QR Trace ในสินค้าคุณภาพพรีเมียม เช่น มาตรฐาน กษ.๔๓

ข้อคิดเห็นของที่ประชุม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

การสร้างความรู้ว่าสินค้าคุณภาพจะทราบได้อย่างไร/ผู้บริโภคเข้าใจได้อย่างไรว่าสินค้ามีคุณภาพต้องสร้างตราสัญลักษณ์คุณภาพ เช่น สัญลักษณ์ Q ถ้าผู้บริโภคไม่รับรู้จะพิจารณาเป็นด้านราคา มากกว่าคุณภาพในการสร้างความรู้ให้แก่ผู้ผลิต ให้เข้าใจในการผลิต/กระบวนการรับรองให้รวดเร็ว/ขยายตัว

เพิ่มขึ้น เช่น วางเป้าหมายไปเลยว่าในแปลงใหญ่ต้องได้มาตรฐานเท่าไร ทำให้คนผลิตได้มาตรฐานได้อย่างไร ส่วนด้านการสร้างความรับรู้ให้แก่ผู้บริโภค สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องหมาย/สร้างตลาดให้เป็นปลายทางของสินค้าคุณภาพสำหรับผู้บริโภค ในกรณีของ อตก.นี้ได้งบประมาณในการจัดตั้งตลาด โดยเป็นตลาดเฉพาะสำหรับ GAP อินทรีย์ เท่านั้น โดยจะทำอะไรที่ผลิตแล้วได้มาตรฐานมาจำหน่ายให้ผู้บริโภคทราบว่าสินค้านี้มีคุณภาพ

ต้องมีการวางแผนในระยะ ๕ ปี จะดำเนินการสร้างมาตรฐานสินค้าอะไร เท่าไร

๑) ทำสินค้าปกติทั่วไป

๒) ให้ความสำคัญกับสินค้าตัวใด เลือกมาเลยในปี ๒๕๖๑ จะเลือกอะไร เช่น ด้านปศุสัตว์ จะเอาอะไร โคเนื้อ ไก่เนื้อ หรือ อื่นๆ ด้านประมง เลือกอะไร

ให้ความสำคัญกับปี ๒๕๖๑ เพื่อรองรับมาตรฐานสินค้ารองรับเกษตร ๔.๐

ในการผลิตสินค้าเกษตรที่ยังมีการใช้สารเคมี (สารตกค้างในผลผลิต) ผู้บริโภคในบางประเทศ เริ่มให้ความสำคัญกับสารตกค้างในสินค้าเกษตร สินค้าข้าว ฯลฯ เพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น เพราะถ้าหากเกิดปัญหาคือจะกระทบกับการส่งออกสินค้าเกษตรในวงกว้าง

มกอช ต้องดูมาตรฐานทั้งด้านพืช ปศุสัตว์ ประมงให้ครอบคลุม เน้นด้านมาตรฐานและคุณภาพสินค้าเกษตรในประเทศด้วย

กรณีในบางประเทศต้องการใบรับรองมาตรฐานจากหน่วยงานเอกชน ซึ่งมีราคาแพงมาก มกอช.ต้องมีการควบคุมดูแลให้เหมาะสม/รับรองมาตรฐานที่เทียบเคียงกับเอกชนเพื่อให้สินค้าเกษตรสามารถจำหน่ายในร้านค้าที่ใช้มาตรฐานเอกชนได้

๓.๖ เกษตรอินทรีย์

นายสุวิทย์ ชัยเกียรติยศ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร ได้นำเสนอยุทธศาสตร์ ผลการดำเนินงาน และแนวทางการขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์ ปี ๒๕๖๑ ดังนี้

๓.๖.๑ ยุทธศาสตร์เกษตรอินทรีย์แห่งชาติ ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

ประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การส่งเสริมการวิจัยและการสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมอินทรีย์ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาการผลิตสินค้าและบริการเกษตรอินทรีย์ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาการตลาดสินค้าและบริการ และการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์ ล่าสุดกำหนดพื้นที่เป้าหมายเกษตรอินทรีย์ถึงปี ๒๕๖๔ มีไม่ต่ำกว่า ๑.๓ ล้านไร่ ซึ่งส่วนใหญ่จะมีผลของงานอินทรีย์ตามแผนข้าวครบวงจร ส่วนเป้าหมายเกษตรกรจะเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๙๖,๑๗๐ ราย และมุ่งหวังที่จะให้มีสัดส่วนการตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์ในประเทศเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๔๐ ตลาดต่างประเทศเป็นร้อยละ ๖๐ และมีการยกระดับเกษตรอินทรีย์พืชไร่เพิ่มมากขึ้น นี่จะเป็นบทสรุปของยุทธศาสตร์เกษตรอินทรีย์แห่งชาติ

๓.๖.๒ ผลการดำเนินงานใน ปี ๒๕๖๐

กระทรวงเกษตรมีพื้นที่เป้าหมายของกลุ่มขั้นที่ ๓ จำนวน ๑๔๔,๒๘๔ ไร่ ดำเนินการได้ ๘๕,๖๙๖ ไร่ (ข้อมูล ณ วันที่ ๑๖ ส.ค.๖๐) แยกเป็นข้าว ๖๔,๗๗๒ ไร่ พืชผสมผสาน ๑๗,๗๐๐ ไร่ ปศุสัตว์

ประมาณ ๑,๔๘๔ ไร่ และประมาณ ๒,๐๑๓ ไร่ ในภาพรวม ผลการดำเนินงานทำได้ค่อนข้างมาก นอกเหนือจากการรับรองพื้นที่ ยังได้ดำเนินการในกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การตรวจรับรองมาตรฐาน การรวบรวมผลผลิตการแปรรูปและเพิ่มมูลค่า การเชื่อมโยงสร้างความเชื่อมั่น การสร้างกลุ่มใหม่ ๆ การจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ การฝึกอบรม การสนับสนุนปัจจัยการผลิตอินทรีย์ของพืชอื่น ๆ และสินค้าชนิดต่าง ๆ

๓.๖.๓ แผนการขับเคลื่อนในปี ๒๕๖๑

ที่ผ่านมาในปี ๒๕๖๐ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ฯ ที่ ๑ - ๓ รวมงบประมาณดำเนินการ ๘๕.๐๓๑๒ ล้านบาท ส่วนในปี ๒๕๖๑ จะดำเนินการให้ครบทั้ง ๔ ยุทธศาสตร์ โดยเพิ่มยุทธศาสตร์ที่ ๔ การขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์เข้ามา รวมงบประมาณทั้งหมด ๙๖๙.๙๔๖๙ ล้านบาท แยกเป็น งบบูรณาการพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคการเกษตร ๙๑๐.๔๒๑๙ ล้านบาท และงบพื้นฐาน ๕๙.๕๒๕๐ ล้านบาท ซึ่งเป็นงบประมาณรายกรมมาร่วมดำเนินการในปี ๒๕๖๑ ส่วนภาพใหญ่ของการดำเนินงาน งบประมาณส่วนใหญ่เป็นการผลิตข้าวครบวงจรของกรมการข้าว ๗๐๐ กว่าล้านบาท ซึ่งส่วนใหญ่เป็นงบอุดหนุนที่จะจ่ายให้กับเกษตรกรในปีแรก ไร่ละ ๒,๐๐๐ บาท ส่วนเรื่องการขับเคลื่อนปี ๒๕๖๑ ได้ตั้งเป้าหมายให้เป็นไปตามตามนโยบายท่านรัฐมนตรี คือจะเน้นในแปลงใหญ่ด้วย ซึ่งได้ตั้งเป้าไว้ทั้งหมด ๒๓ แปลง ส่วนใหญ่เป็นสินค้าข้าว และมีมะพร้าว ๓ แปลง มังคุด ๓ แปลง มีอ้อย ๒ แปลง ผักและสมุนไพรอีก ๒ แปลง กาแฟและชาอีกอย่างละ ๑ แปลง

สำหรับกลไกการขับเคลื่อนมีคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ทั้งในและนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นตัวขับเคลื่อน โดยคณะกรรมการระดับชาติชุดที่ ๑ มีท่านรองนายก พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง เป็นประธาน ดูแลเรื่องกิจกรรมเกษตรอินทรีย์ของทุกกระทรวง รวมถึงพัฒนาจังหวัดและงบบูรณาการกลุ่มจังหวัดด้วย ส่วนคณะกรรมการชุดขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์แห่งชาติ มีปลัด กษ. เป็นประธาน นอกจากนี้ยังมีคณะกรรมการระดับภาค ๖ ชุด มีอธิบดีกรมต่าง ๆ เป็นประธาน เป็นต้น เพื่อเชื่อมโยงแผนงานในระดับจังหวัด คือชุดคณะทำงานขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์ระดับจังหวัด ซึ่งจังหวัดต่าง ๆ เริ่มมีการจัดตั้งคณะทำงานของเกษตรอินทรีย์ในระดับจังหวัดแล้ว เพื่อที่จะรวบรวมแผนงานกิจกรรมรายจังหวัดของทุกกระทรวง แต่มีบางจังหวัดที่ยังไม่ได้เริ่มดำเนินการ

ข้อคิดเห็นของที่ประชุม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑) อยากเห็นหน่วยงานบูรณาการงานร่วมกัน จัดทำยุทธศาสตร์ทั้ง ๔ ให้เป็นรูปธรรม มีการจัดทำแผนชัดเจน จำต้องได้และนำไปปฏิบัติให้เกิดผลได้ดี

๒) อธิบดีต้องเป็นคนคิด และบูรณาการกัน (ไม่ใช่แต่ละกรมต่างทำ) เกษตรอินทรีย์จะเกิดขึ้นอย่างไร เป็นพื้นที่ หรือเป็นตัวสินค้าอะไรทั้งพืช ปศุสัตว์ ประมง เกิดขึ้นเท่าไร ที่ไหนบ้าง จะได้คอนโทรลได้ เป็นไปตามเป้าหมายที่มองเห็น

๓) ต้องกำหนดจะส่งเสริมอินทรีย์กลุ่มเก่าเท่าไร ต้องสร้างใหม่เท่าไร ของเดิมเข้มแข็งหรือยัง ถ้ายังมีแผนจะส่งเสริมอย่างไร ต้องสร้างความเข้มแข็งให้เต็มรูปแบบเพื่อที่จะได้ประสบความสำเร็จ

๔) อยากโมเดลปี ๒๕๖๑ มีเป็นกลุ่ม เป็นรูปเล่ม มาจากฐานปี ๒๕๕๙ และ ๒๕๖๐ ทำไปแล้วเท่าไร สมบูรณ์หรือยัง และผู้บริโภครทั้งในและต่างประเทศจะรับรู้ได้อย่างไรทางไหน ซึ่งยังมองเห็นตอนนี้อยากให้ปรับแผน) ยโสธรมีงบประมาณ ๗ - ๘ แสนบาท เอาไปทำอะไรไม่รู้

๕) ระดับชาติ กรมวิชาการเกษตร ต้องมีการคิดจะส่งเสริมจังหวัดใหม่ให้เป็นแบบยโสธรโมเดลใหม่ ตรงไหนที่เกิดความเข้มแข็งมีแผนตรงนั้นหรือไม่ ปี ๑ - ๕ จะสร้างตรงนี้เท่าไร นั่นคือยุทธศาสตร์ที่เป็นอินทรีย์ ต้องเอายุทธศาสตร์มาดูด้วยอีก ๕ ปี จะเป็นอย่างไร

๓.๗ ธนาการสินค้าเกษตร

นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ ได้สรุปแผนการขับเคลื่อน Smart Agricultural Curve ปี ๒๕๖๑ ของธนาการสินค้าเกษตร ดังนี้

๓.๗.๑ วัตถุประสงค์ของธนาการสินค้าเกษตร

มีหน่วยงานร่วมดำเนินการทั้งหมด ๖ หน่วยงาน ได้แก่ กรมพัฒนาที่ดิน กรมปศุสัตว์ กรมการข้าว กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมประมง และกรมหม่อนไหม ปีพ.ศ. ๒๕๕๙- ๒๕๖๐ สามารถจัดตั้งธนาการได้จำนวน ๓๗๑ แห่ง โดยเป้าหมายหลักคือ การลดต้นทุนลดลง เพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร โดยแต่ละธนาการมีวัตถุประสงค์แตกต่างกันไป ดังนี้

๑) ธนาการปุ๋ยอินทรีย์ มีวัตถุประสงค์เพื่อลดต้นทุน นำวัสดุที่ใช้ในพื้นที่มาใช้ประโยชน์ในการทำปุ๋ย นำไปสู่ความยั่งยืน เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๒) ธนาการโค - กระบือเพื่อเกษตรกร มีวัตถุประสงค์เพื่อ เกษตรกรมีโคกระบือไว้ใช้งาน สร้างรายได้ให้กับเกษตรกร

๓) ธนาการเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชนมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ชาวนามีเมล็ดพันธุ์ข้าวใช้อย่างพอเพียง การมีเมล็ดพันธุ์สำรองในชุมชน ในยามขาดแคลน เพิ่มมาตรฐานเมล็ดพันธุ์ข้าว ให้ความรู้ด้านการคัดเมล็ดพันธุ์ให้กับชุมชนได้ใช้

๔) ธนาการข้าวสถาบันเกษตรกร มีวัตถุประสงค์เพื่อ ยืมปัจจัยการผลิตให้เกษตรกรมาคืนในรูปแบบของข้าวเปลือก หากเกษตรกรไม่มีข้าว สามารถมายืมข้าวไปบริโภคได้ก่อนและนำมาคืนในฤดูต่อไป

๕) ธนาการปัจจัยการผลิตด้านประมง มีวัตถุประสงค์เพื่อ เป็นแหล่งอาหารในชุมชน โดยปล่อยแหล่งพันธุ์ปลา และให้ในชุมชนไปบริโภค

๖) ธนาการโคนมทดแทน มีวัตถุประสงค์เพื่อ ลดภาระเลี้ยงลูกโคในฟาร์ม ตั้งโรงเรียนเลี้ยงลูกโคให้เกษตรกรในสหกรณ์การเกษตร และให้สมาชิกมีแม่โคคุณภาพ ทดแทนโคที่ปลดระวางไป

๗) ธนาการปัจจัยการผลิตด้านหม่อนไหม มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ยืมเส้นไหมเพื่อสร้างความต่อเนื่องสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร

๓.๗.๒ ผลการดำเนินงานภาพรวมปี ๒๕๕๙-๒๕๖๐

การดำเนินงานในปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐ ที่ผ่านมา จัดตั้งธนาการได้ ๓๗๑ แห่ง มีเกษตรกรได้รับประโยชน์ จำนวน ๓๗,๑๖๐ ราย สามารถลดต้นทุนได้จำนวน ๕๓๗.๑๙ ล้านบาท เพิ่มรายได้ จำนวน ๑๐๒ ล้านบาท

๑) ธนาการสินค้าเกษตรปี ๒๕๕๙

- จัดตั้งธนาการสินค้าเกษตร จำนวน ๑๙๓ แห่ง งบประมาณ ๖.๐๘๙ ล้านบาท
- พัฒนาศักยภาพธนาการสินค้าเกษตร เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โดยกรมส่งเสริมสหกรณ์

- ให้ความรู้แก่เกษตรกร ฝ่ายบริหาร และฝ่ายจัดการธนาคาร โดยกรมปศุสัตว์ กรมพัฒนาที่ดิน กรมการข้าว กรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

- ใช้เทคโนโลยีในการเพิ่มรายได้และลดต้นทุนการผลิต โดยกรมพัฒนาที่ดิน กรมการข้าว และกรมส่งเสริมสหกรณ์

- สนับสนุนปัจจัยการผลิต โดย กรมปศุสัตว์

- กำหนดรูปแบบธนาคารต้นแบบ โดยกรมส่งเสริมสหกรณ์

- สร้างการรับรู้ การประชาสัมพันธ์ และประเมินผลลัพธ์ของโครงการ

- ประเมินผลและประชุมเป็นระยะ เพื่อให้ทราบความก้าวหน้า ในการพัฒนาและเกิดประโยชน์จริงๆ ตามที่ตั้งไว้หรือไม่ โดยกรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมการข้าว กรมพัฒนาที่ดิน กรมปศุสัตว์ กรมประมง และกรมหม่อนไหม

๒) ธนาคารสินค้าเกษตรในปี ๒๕๖๐

- จัดตั้งธนาคารสินค้าเกษตร จำนวน ๑๔๒ แห่ง งบประมาณจำนวน ๓๑.๕๓๘ ล้านบาท

- การพัฒนาศักยภาพธนาคารสินค้าเกษตร เพิ่มประสิทธิภาพ การบริหารจัดการ โดย กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมประมง และกรมหม่อนไหม

- ให้ความรู้แก่เกษตรกร ฝ่ายบริหาร และฝ่ายจัดการธนาคาร โดยกรมพัฒนาที่ดิน กรมการข้าว กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมประมง กรมหม่อนไหม และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

- ใช้เทคโนโลยีการเพิ่มรายได้ และลดต้นทุนการผลิต โดยกรมพัฒนาที่ดิน กรมการข้าว และกรมส่งเสริมสหกรณ์

- สนับสนุนปัจจัยการผลิต โดยกรมพัฒนาที่ดิน และกรมหม่อนไหม

- สร้างการรับรู้ และการประชาสัมพันธ์ โดยกรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมการข้าว กรมพัฒนาที่ดิน กรมปศุสัตว์ กรมประมง และกรมหม่อนไหม

- ประเมินผลลัพธ์ของโครงการ โดยกรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมการข้าว กรมพัฒนาที่ดิน กรมปศุสัตว์ กรมประมง และกรมหม่อนไหม

- จัดตั้งธนาคารสินค้าเกษตรจำนวน ๙๓ แห่ง งบประมาณ ๑๙.๓๕๙ ล้านบาท เน้นหนัก ในการทำแผนปฏิบัติการเพื่อให้ธนาคารมีความเข้มแข็ง

- รวมกลุ่ม ให้ความรู้แก่เกษตรกร สร้างกลไกความร่วมมือจัดตั้งธนาคาร โดยกรมการข้าว กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมประมง กรมหม่อนไหม และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

- สนับสนุนปัจจัยการผลิต โดยกรมหม่อนไหม

- ทำแผนปฏิบัติการและแผนบริหารจัดการเพื่อเพิ่มผลผลิต โดยกรมประมง

- ใช้เทคโนโลยีในการเพิ่มรายได้และต้นทุนการผลิต โดยกรมการข้าว

- สร้างการรับรู้ และการประชาสัมพันธ์ โดยกรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมการข้าว กรมพัฒนาที่ดิน กรมปศุสัตว์ กรมประมง และกรมหม่อนไหม

- ประเมินผลลัพธ์ของโครงการ โดยกรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมการข้าว กรมพัฒนาที่ดิน กรมปศุสัตว์ กรมประมง และกรมหม่อนไหม

ในการดำเนินการในปี ๒๕๖๑ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้จัดทำแผน พร้อมระบุพื้นที่เป้าหมาย ส่งให้กับกรมส่งเสริมสหกรณ์เรียบร้อยแล้ว เช่น ธนาคารเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน ธนาคารปัจจัยการผลิตด้านประมง ระบุพื้นที่ที่จะดำเนินการ คัดเลือกแหล่งน้ำ ระบุอำเภอ และจังหวัดไว้เรียบร้อยแล้ว

ข้อคิดเห็นของที่ประชุม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑) งบประมาณในการดำเนินงานธนาคารสินค้าเกษตรมีไม่มาก ในการนำเสนอรายละเอียดยังไม่ตรงกับเอกสาร โดยในเอกสารช่วงแรกนำเสนอจัดตั้งธนาคารในปี ๒๕๖๑ จำนวน ๑๖๓ แห่ง แต่เอกสารถัดไป เป็น ๙๓ แห่ง

๒) เป้าหมายสุดท้ายของธนาคารสินค้าเกษตร คือ ๔๒๘ แห่ง แยกเป็นปี ๒๕๕๙ จำนวน ๑๙๓ แห่ง ปี ๒๕๖๐ จำนวน ๑๔๒ แห่ง และปี ๒๕๖๑ จำนวน ๙๓ แห่ง ซึ่งยังมีอีก ๗๐ แห่งที่ขับเคลื่อนโดยสหกรณ์การเกษตร ซึ่ง กรมส่งเสริมสหกรณ์จะต้องทำหน้าที่ในการควบคุมทั้งหมด ควรปรับให้มีความชัดเจน

๓) วัตถุประสงค์ของธนาคารต้องทำให้มีความชัดเจน ว่าธนาคารสินค้าเกษตรทำหน้าที่อะไร ต้องการสร้างความเข้มแข็ง ดำเนินการอย่างไร ใช้งบประมาณในการสร้างความเข้มแข็งทั้งปี ๒๕๕๙ และ ๒๕๖๐ ต้องดำเนินการอย่างอื่นอีกหรือไม่ และระบุให้ชัดเจนว่าควรใช้กับพื้นที่ใด

๔) หากรวมในส่วนที่สหกรณ์การเกษตรดำเนินการเองจะเป็นจำนวน ๔๙๘ แห่ง นั้น อยู่ในพื้นที่ใดบ้าง ในปี ๒๕๖๑ ถ้าอยู่ในกระบวนการแปลงใหญ่ ให้วางแผนที่สามารถเชื่อมโยงกับแปลงใหญ่ให้ได้ สามารถสอดคล้องกันให้เกิดประโยชน์เชื่อมโยง สร้างความเข้มแข็ง และตอบโจทย์ให้ได้ ให้เห็นภาพชัดเจน ใช้ศักยภาพในการทำการเกษตรให้เกิดความเข้มแข็ง

๓.๘ ยกระดับความเข้มแข็งของสหกรณ์

นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ ได้สรุปแนวทางปฏิบัติงานโครงการพัฒนาสหกรณ์ให้มีความเข้มแข็ง ดังนี้

ในการขับเคลื่อนร่วมกับกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ โดยมีสหกรณ์เป้าหมายในปี ๒๕๖๑ จำนวน ๗,๙๕๕ แห่ง มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกษตรกร/สมาชิกสหกรณ์ อยู่ดีกินดี มีความมั่นคง ยั่งยืนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ทำการแบ่งสหกรณ์ออกเป็น ๔ ระดับ ซึ่งมีกลไกในการพัฒนา ดังนี้

๑) สหกรณ์ชั้น ๑ จำนวน ๒,๘๘๘ แห่ง ดำเนินการรักษาระดับชั้น ๑ พัฒนาศักยภาพเป็นองค์กรหลักระดับอำเภอ และมีบทบาทเป็นกลไกขับเคลื่อนโครงการตามนโยบาย กษ.

๒) สหกรณ์ชั้น ๒ จำนวน ๓,๖๖๓ แห่ง พัฒนายกระดับไปสู่ชั้น ๑ จำนวน ๑,๗๓๑ แห่ง พัฒนาศักยภาพให้เป็นองค์กรหลัก ในการขับเคลื่อนโครงการตามนโยบาย กษ.

๓) สหกรณ์ชั้น ๓ จำนวน ๕๘๑ แห่ง พัฒนายกระดับไปสู่ชั้น ๒ จำนวน ๒๔๑ แห่ง

๔) สหกรณ์ชั้น ๔ จำนวน ๘๑๓ แห่ง ถอนชื่อสหกรณ์ที่ชำระบัญชีได้ จำนวน ๓๐๓ แห่ง

สำหรับแผนงาน/โครงการที่จะดำเนินการในปี ๒๕๖๑ มีวงเงิน ๒,๒๗๖.๔๖๐๖ ล้านบาท (งบปกติ ๗๗๖.๔๖๐๖ ล้านบาท และวงเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ๑,๕๐๐ ล้านบาท) ที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรม ได้แก่

๑) การสร้างความเข้มแข็งของสมาชิก จำนวน ๙๖๔.๑๐๕๑ บาท ประกอบด้วย

- โครงการส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลการเกษตรทดแทนแรงงานเกษตร (กสส.)

๑๔๗.๔๖๕๒ ล้านบาท

- โครงการพัฒนากลุ่มอาชีพสร้างมูลค่าเพิ่มในสังกัดสถาบันเกษตรกร (กสส.) ๑๐.๖๔๘๘ ล้านบาท

- โครงการพัฒนาการผลิตน้ำมันโคที่มีคุณภาพลดต้นทุนการผลิต (กพส.) ๓๐๐ ล้านบาท

- โครงการสนับสนุนเงินกู้ให้กับสหกรณ์ภายใต้นโยบาย AGRI-MAP ในนิคมสหกรณ์ (กพส.)

๕๑.๔๑๙๑ ล้านบาท

- โครงการสนับสนุนเงินกู้แก่สหกรณ์ที่ประสบสาธารณภัยและอื่นๆ (กพส.) ๓๐๐ ล้านบาท

- โครงการสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของสหกรณ์ (กฟส.) ๑๕๔.๕๗๒๐ ล้านบาท

๒) เพิ่มขีดความสามารถในการดำเนินธุรกิจ จำนวน ๑,๒๑๑.๘๖๗๒ ล้านบาท ประกอบด้วย

- เสริมสร้างความเข้มแข็งสหกรณ์ภาคการเกษตรเป็นองค์กรหลักระดับอำเภอ (กสส.)

๔.๙๑๐๓ ล้านบาท

- พัฒนาสหกรณ์ภายใต้ความร่วมมือ ๑ หอการค้า ๑ สหกรณ์ (กสส.) ๕.๔๘๖๕ ล้านบาท

- โครงการตลาดเกษตรกร (กสส.) ๔๓.๘๐๘๒ ล้านบาท

- โครงการส่งเสริมการรวมกลุ่มผู้ผลิตสินค้าเกษตรในสถาบันเกษตรกร (กสส.) ๔.๒๕๙๑ ล้านบาท

- โครงการบริหารจัดการผลผลิตทางการเกษตรในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กสส.)

๒๑.๐๔๕๒ ล้านบาท

- โครงการพัฒนาศักยภาพการดำเนินธุรกิจสินค้าเกษตรในสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร (กสส.)

๗๙.๖๑๔๘ ล้านบาท

- โครงการสนับสนุนการสร้างปัจจัยพื้นฐานรวบรวมและจัดเก็บข้าวเปลือกคุณภาพ (กสส.)

๒๒๑.๓๖๕๕ ล้านบาท

- โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอย่างมีประสิทธิภาพในสถาบันเกษตรกรในพื้นที่นิคมปี ๒๕๖๐ (กสส.)

๖.๕๓๑๔ ล้านบาท

- โครงการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานศูนย์กระจายสินค้าสหกรณ์ (กฟส.) ๙๑.๕๑๓๒ ล้านบาท

- โครงการส่งเสริมการผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ดีแก่เกษตรกรในสถาบันเกษตรกร (กฟส.)

๒๐๖.๔๘๐๖ ล้านบาท

- โครงการบริหารจัดการธุรกิจรวบรวมผลไม้ในสถาบันเกษตรกร (กฟส.) ๒๓๐.๗๓๔๐ ล้านบาท

- โครงการสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนให้แก่สหกรณ์ตามโครงการเงินกู้เพื่อปรับโครงสร้างภาค

การเกษตร (กฟส.) ๑๐๐ ล้านบาท

- โครงการฟื้นฟูการใช้อุปกรณ์การตลาด ASPL (กฟส.) ๑๐๐ ล้านบาท

- โครงการสนับสนุนเงิน กฟส. ให้แก่สหกรณ์พื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและ

โครงการหลวง (กฟส.) ๙๖.๑๑๘๔ ล้านบาท

๓) พัฒนาการบริหารจัดการและระบบธรรมาภิบาล วงเงิน ๓๘.๓๙๓๗ ล้านบาท ประกอบด้วย

- โครงการส่งเสริมธรรมาภิบาลในสหกรณ์ (กสส.) ๔.๑๑๒๑ ล้านบาท

- ส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานของสหกรณ์ตามระบบ CPS (กสส.) ๓๔.๒๘๑๖ ล้านบาท

๔) มาตรการกำกับและตรวจสอบ วงเงิน ๒๕.๒๐๒๐ ล้านบาท ประกอบด้วย

- โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการ "การบริหารจัดการแก้ไขข้อบกพร่องของสหกรณ์" (กสส.) ๐.๕๙๓๒

ล้านบาท

- โครงการพัฒนาผู้ตรวจการสหกรณ์ (กสส.) ๖.๖๗๕๓ ล้านบาท

- โครงการกำกับดูแลและคุ้มครองระบบสหกรณ์ (กสส.) ๑๓.๔๑๖๗ ล้านบาท

- โครงการฝึกอบรมหลักสูตร "การพัฒนาผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์" (กสส.) ๔.๕๑๖๘ ล้านบาท

๕) มาตรการสนับสนุน

- พัฒนาศักยภาพบุคลากรของสหกรณ์ด้วยนวัตกรรมเทคโนโลยีการบัญชี Smart ๔ M (กสส.)

๒๙.๐๙๘๘ ล้านบาท

- ฝึกอบรมหลักสูตร "การพัฒนาและเตรียมความพร้อมรองรับการเป็นกรรมการสหกรณ์" (กสส.)

๔.๔๕๐๖ ล้านบาท

- โครงการพัฒนากรรมการสหกรณ์สู่การพัฒนาศูนย์ไทยเข้มแข็ง (กสส.) ๓.๓๔๓๒ ล้านบาท
- ๖) การขับเคลื่อนการชำระบัญชีสหกรณ์ วงเงิน ๒.๔๓๙๐ ล้านบาท

ข้อคิดเห็นของที่ประชุม

๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑.๑) การสร้างความเข้มแข็งให้กับสหกรณ์ ให้จัดทำแผนงาน/รายละเอียด/ระยะเวลา และวิธีการที่จะทำให้สหกรณ์ฯ เกิดความเข้มแข็ง

๑.๒) ให้สหกรณ์บูรณาการกับการเกษตรให้มากขึ้น ให้นำศักยภาพของสหกรณ์ไปเชื่อมโยงกับนโยบายที่ขับเคลื่อนให้ได้ โดยจัดทำแผนงานและกิจกรรมให้เห็นชัดเจน

๑.๓) เมื่อเกิดความเข้มแข็ง เชื่อมโยงกับการทำการเกษตรแล้ว ทำให้สหกรณ์มีสินค้าเกษตรพิจารณาว่าจะผลิตอะไร ที่ทำให้สามารถขายได้ และมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ สามารถขยายตลาดได้ เป็นการสร้างโอกาสให้กับเกษตรกร ที่จะทำให้เกิดความมั่นคง และยั่งยืน

๒) ข้อคิดเห็นของผู้เข้าร่วมประชุม

๒.๑) สหกรณ์เป็นองค์กรที่สามารถช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในเรื่องสินค้า ล้นตลาด และราคาสินค้าตกต่ำ โดยกระจายสินค้าเกษตรไปยังศูนย์กระจายสินค้าต่าง ๆ ซึ่งนอกจากช่วยเกษตรกร ยังทำให้ผู้บริโภคได้รับสินค้าคุณภาพดี ในราคาถูก แต่ต้องมีระบบการเชื่อมโยงตลาดให้ดี และถูกต้อง

๓.๙ พัฒนาพื้นที่ ส.ป.ก.

นายฉลอง มณีโชติ รองเลขาธิการสำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สรุปแนวทางการปฏิบัติงานการพัฒนาพื้นที่ ส.ป.ก. ในปี ๒๕๖๑ มีพื้นที่ดำเนินการ ๗๙ แปลง เป็นพื้นที่ต่อเนื่องปี ๒๕๖๐ จำนวน ๑๔,๒๕๔ ไร่ ๗ แปลง ๓ จังหวัด และเป็นพื้นที่ใหม่ ๗๐,๐๐๐ ไร่ ๗๒ แปลง ๑๔ จังหวัด หลังจากการได้รับมอบจากคณะอนุฯ ๒ แล้ว ดำเนินการคัดเลือกเกษตรกร พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน โดยสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พัฒนาแหล่งน้ำ โดย กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน สร้างบ้าน ขยายเขตไฟฟ้า และพัฒนาอาชีพ

ข้อคิดเห็นของที่ประชุม

๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑.๑) การพัฒนาพื้นที่ใหม่ ขอให้แนวคิดแปลงใหญ่ และ Agri-map มาดำเนินการแล้ว พิจารณาการพัฒนาอาชีพ โดย ส.ป.ก. เป็นหน่วยงานหลัก ควรจัดทำแผนงานในภาพรวมทั้งหมด แล้วมีแผนงานย่อย ว่าดำเนินการอย่างไร เช่น การจัดตั้งสหกรณ์ การเลี้ยงปศุสัตว์ ประมง เป็นต้น และการขอตั้งวงเงินงบประมาณในภาพรวม

๑.๒) การส่งมอบพื้นที่ ๓๐,๐๐๐ ไร่ ในเดือนกันยายนนี้ ต้องงดไว้ก่อน เนื่องจากติดปัญหาที่เกิดขึ้นที่จังหวัดสระแก้ว หน่วยงานควรเร่งดำเนินการก่อนการส่งมอบ ดังนี้

(๑) การจัดสรรพื้นที่ ต้องผลักดันแต่ละหน่วยงาน เช่น หน่วยงานใดเสร็จ ส่งให้หน่วยงานที่ต้องทำต่อ เมื่องานครบถ้วนแล้ว ถึงจะนำคนเข้ามา

(๒) สร้างการรับรู้ให้กับชาวบ้าน ไม่ให้เกิดกรณีเช่น จ.สระแก้ว โดยต้องทำความเข้าใจว่า การไฟฟ้าจะขยายเขตการไฟฟ้าได้ ต้องมีการสร้างบ้านเรือน และมีบ้านเลขที่ก่อน

๑.๓) การดำเนินในปี ๒๕๖๑ ควรประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง วางแผนการทำงาน ซึ่งหากติดขัดในเรื่องงบประมาณ ให้ผลักดันเข้าคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ที่มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ในการ พิจารณาให้เกิดความพร้อมก่อนที่จะให้เกษตรกรเข้าทำกิน

๑.๔) การยึดคืนพื้นที่ตาม ม.๔๔ ใช้สำหรับพื้นที่ขนาดใหญ่ แต่ก็ต้องเดินหน้าการพัฒนาที่ดิน ที่มีขนาดต่ำกว่า ๕๐๐ ไร่ด้วย ว่ามีเป้าหมายการพัฒนาอย่างไร

๒) ข้อคิดเห็นโดยผู้เข้าร่วมประชุม

๒.๑) ในพื้นที่ดำเนินการไปแล้ว ให้ปรับปรุงวิธีการตรวจสอบ โดยนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อ ความรวดเร็ว และแก้ปัญหาการร้องเรียนว่าผิดวัตถุประสงค์

๒.๒) ให้ ส.ป.ก. ตรวจสอบกับกรมป่าไม้ในพื้นที่บางจังหวัดที่เป้าหมายเป็นหลักร้อย หลัก พัน หลักหมื่นซึ่งไม่สอดคล้องกับงบประมาณ

๒.๓) พื้นที่ดำเนินการไปแล้ว ให้เน้นในเรื่องการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ

๒.๔) การดำเนินงานของกรมชลประทาน มีการขอตั้งงบประมาณไว้ที่กรม เมื่อมีงานที่ เกี่ยวข้องกับหน่วยงานใด ก็โอนงบประมาณให้หน่วยงานนั้นไปดำเนินการ เกิดความคล่องตัวและสามารถ ดำเนินงานได้รวดเร็ว

๓.๑๐ ระบบส่งน้ำและกระจายน้ำ

นายสัญญา เกตุวรชัย อธิบดีกรมชลประทาน นายทองเปลว กองจันทร์ รองอธิบดีฝ่ายบำรุงรักษา และ นายสมเกียรติ ประจำวงษ์ รองอธิบดีฝ่ายวิชาการ ได้นำเสนอระบบส่งน้ำและกระจายน้ำ ดังนี้

๓.๑๐.๑ การเชื่อมโยงของแผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนางานชลประทาน

๑) ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (๖ ด้าน) คือ ความมั่นคง การสร้างความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาศักยภาพคน การสร้างโอกาสความเสมอภาคทางสังคม การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็น มิตรกับสิ่งแวดล้อม และการปรับสมดุลและการพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

๒) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับ ๑๒ (๑๐ ด้าน) คือ การเสริมสร้างและ พัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ การสร้างความเป็นธรรมลดความเหลื่อมล้ำในสังคม การสร้างความเข้มแข็งทาง เศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่งคั่ง และยั่งยืน การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาลในสังคม การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ และความร่วมมือ ระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา

๓) ยุทธศาสตร์น้ำแห่งชาติ (๖ ด้าน) คือ การจัดการอุปโภคบริโภค การสร้างความมั่นคงของ น้ำภาคการผลิต (เกษตรและอุตสาหกรรม) การบริหารจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย การจัดการคุณภาพน้ำ การอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรมและป้องกันการพังทลายของดิน การบริหารจัดการ

๔) ยุทธศาสตร์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ๒๐ ปี (๕ ด้าน) คือ สร้างความเข้มแข็งให้กับ เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้า เพิ่มความสามารถใน การแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อม อย่างสมดุลและยั่งยืน และพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

๓.๑๐.๒ ยุทธศาสตร์กรมชลประทาน ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)

- ๑) การพัฒนาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทานตามศักยภาพลักษณะลุ่มน้ำ
- ๒) การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการตามวัตถุประสงค์การใช้น้ำ
- ๓) การป้องกันความเสียหายและสนับสนุนการบรรเทาภัยอันเกิดจากน้ำ
- ๔) การสร้างเครือข่าย และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการน้ำชลประทานในระดับพื้นที่
- ๕) การปรับเปลี่ยนสู่องค์กรอัจฉริยะ

๓.๑๐.๓ ระบบส่งน้ำและกระจายน้ำ ปี ๒๕๕๕-๒๕๖๐ และแหล่งน้ำใหม่พร้อมระบบส่งน้ำและกระจายน้ำ ปี๒๕๖๑

- ๑) พื้นที่ชลประทาน ปี ๒๕๕๕ พื้นที่ชลประทาน ๔๖๗,๖๔๘ ไร่ ความจุ ๔๒๐.๗๔ ล้าน ลบ.ม.
 กิจกรรมหลัก : ก่อสร้างระบบส่งน้ำ/กระจายน้ำ, ก่อสร้างระบบส่งน้ำ/กระจายน้ำในพื้นที่เกษตรแปลงใหญ่และ ส.ป.ก., การนำ Agri-Map ออกแบบโครงการชลประทานขนาดเล็ก
 ปี ๒๕๕๕ แผนงาน : บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
 - ๑.๑) ระบบส่งน้ำและกระจายน้ำ จำนวน ๙๕๖ รายการ วงเงิน ๑๓,๓๐๕.๔๑ ล้านบาท
 - (๑) พื้นที่รับประโยชน์จากแหล่งน้ำชลประทาน ๖,๓๕๒,๑๔๕ ไร่
 - (๒) ความจุ ๔๒๐.๗๔ ล้านบาท ลบ.ม.
 - (๓) คร่าวเรือนรับประโยชน์ ๕๒๓,๔๔๗ คร่าวเรือน
 - ๑.๒) สนับสนุนน้ำแปลงใหญ่ จำนวน ๖๙ แปลง วงเงิน ๖๐๓.๕๔ ล้านบาท
 พื้นที่รับประโยชน์จากแหล่งน้ำชลประทาน ๑๖๐,๗๐๙ ไร่
 - ๑.๓) สนับสนุนน้ำในพื้นที่ ส.ป.ก. จำนวน ๓ แปลง วงเงิน ๘๓.๒๐ ล้านบาท
 - (๑) พื้นที่รับประโยชน์จากแหล่งน้ำชลประทาน ๙๐๐ ไร่
 - (๒) ความจุ ๐.๖๒ ล้านบาท ลบ.ม.
- ๑.๓) คร่าวเรือนรับประโยชน์ ๓๒๐ คร่าวเรือน
- ๒) พื้นที่ชลประทาน ปี๒๕๖๐ พื้นที่ชลประทาน ๖๒๕,๕๗๓ ไร่ ความจุ ๔๗๗.๕๕ ล้าน ลบ.ม.
 กิจกรรมหลัก : ก่อสร้างระบบส่งน้ำ/กระจายน้ำ, ก่อสร้างระบบส่งน้ำ/กระจายน้ำในพื้นที่เกษตรแปลงใหญ่และ ส.ป.ก. การนำ Agri-Map ออกแบบโครงการชลประทานขนาดเล็ก
 ปี ๒๕๖๐ แผนงาน : แผนบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
 - ๒.๑) ระบบส่งน้ำและกระจายน้ำ จำนวน ๔๘๓ รายการ วงเงิน ๑๒,๓๖๑.๐๔ ล้านบาท
 - (๑) พื้นที่รับประโยชน์จากแหล่งน้ำชลประทาน ๑,๐๒๔,๖๔๖ ไร่
 - (๒) ความจุ ๔๔๐.๕๐ ล้านบาท ลบ.ม.
 - (๓) คร่าวเรือนรับประโยชน์ ๔๖๓,๐๖๗ คร่าวเรือน
 - ๒.๒) สนับสนุนน้ำแปลงใหญ่ จำนวน ๑๔๙ แปลง วงเงิน ๒,๙๑๓.๒๖ ล้านบาท
 พื้นที่รับประโยชน์จากแหล่งน้ำชลประทาน ๓๙๐,๘๕๓ ไร่
 - ๒.๓) สนับสนุนน้ำในพื้นที่ ส.ป.ก. จำนวน ๓ แปลง วงเงิน ๔๗๘.๐๐ ล้านบาท
 - (๑) พื้นที่รับประโยชน์จากแหล่งน้ำชลประทาน ๕,๑๐๙ ไร่
 - (๒) ความจุ ๒.๕๒ ล้านบาท ลบ.ม.
 - (๓) คร่าวเรือนรับประโยชน์ ๑,๓๘๓ คร่าวเรือน

๒.๔) Agri-Map จำนวน ๓๘๙ แปลง วงเงิน ๓๐.๔๖๖๑ ล้านบาท

พื้นที่รับประโยชน์จากแหล่งน้ำชลประทานจาก ๓๑๖,๗๗๐ ไร่ เป็น ๓๙๕,๘๐๗ ไร่ (เพิ่มขึ้น ๗๙,๐๓๗ ไร่)

๓) แหล่งน้ำใหม่พร้อมระบบส่งน้ำ/กระจายน้ำ ปี ๒๕๖๑ พื้นที่ชลประทาน ๔๒๗,๒๒๔ ไร่ ความจุ ๘๑๔.๖๗ ล้าน ลบ.ม.

กิจกรรมหลัก : ก่อสร้างระบบส่งน้ำ/กระจายน้ำ, ก่อสร้างระบบส่งน้ำ/กระจายน้ำในพื้นที่เกษตรแปลงใหญ่และ ส.ป.ก. ,การนำ Agri-Map ออกแบบโครงการชลประทานขนาดเล็ก

ปี ๒๕๖๐ แผนงาน : แผนบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

๓.๑) ระบบส่งน้ำและกระจายน้ำ จำนวน ๓,๔๐๕ รายการ วงเงิน ๑๙,๙๓๙.๙๒๘๑ ล้านบาท

(๑) พื้นที่รับประโยชน์จากแหล่งน้ำชลประทาน ๑,๖๓๓,๐๓๘ ไร่

(๒) ความจุ ๒๑.๑๖ ล้านบาท ลบ.ม.

(๓) ครุฑเรือนรับประโยชน์ ๙๓,๐๔๘ ครุฑเรือน

๓.๒) สนับสนุนน้ำแปลงใหญ่ จำนวน ๗๗ แปลง วงเงิน ๒,๕๐๐.๙๕๙๐ ล้านบาท

พื้นที่รับประโยชน์จากแหล่งน้ำชลประทาน ๒๐๙,๙๓๕ ไร่

เกษตรกรรับประโยชน์ ๑๒,๑๘๘ คน

๓.๓) สนับสนุนน้ำในพื้นที่ ส.ป.ก. จำนวน ๓ แปลง วงเงิน ๒๖๘.๙๖๑๔ ล้านบาท

พื้นที่รับประโยชน์จากแหล่งน้ำชลประทาน ๓,๙๓๖ ไร่

เกษตรกรรับประโยชน์ ๔๐๙ คน

๓.๔) Agri-Map จำนวน ๑๕๑ แปลง วงเงิน ๔,๓๖๑.๘๗๙๒ ล้านบาท

พื้นที่รับประโยชน์จากแหล่งน้ำชลประทานจาก ๒๐๙,๔๓๕ ไร่

ครุฑเรือนรับประโยชน์ ๔๑,๓๖๒ ครุฑเรือน

๓.๑๐.๔ โครงการสำคัญที่พร้อมดำเนินการปี ๒๕๖๑-๖๒

๑) ภาคเหนือ ๑๐ แห่ง ได้แก่ ปตร.แม่น้ำอิง จ.เชียงราย ๓ แห่ง อ่างเก็บน้ำแม่แคม (พรด.) จ.แพร่ แก้มลิง จ.สุโขทัย ๒ แห่ง ปรับปรุงครองยม-น่าน และ ปตร.แม่น้ำยม จ.พิษณุโลก/พิจิตร ๓ แห่ง

๒) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๑๑ แห่ง ได้แก่ ปตร.ศรีสองรัก จ.เลย อ่างเก็บน้ำห้วยน้ำลาย (พรด.) จ.เลย พัฒนาแม่น้ำห้วยหลวงตอนล่าง จ.หนองคาย FS+EIA แผนพัฒนาลุ่มน้ำสงคราม ปตร.น้ำพุง-น้ำคำ จ.สกลนคร อ่างเก็บน้ำห้วยบ้านพุ่ม จ.สกลนคร อ่างเก็บน้ำบริเวณต้นน้ำชี จ.ชัยภูมิ ๓ แห่ง อ่างเก็บน้ำลำสะพุง อ่างเก็บน้ำพระอาจารย์จื่อ อ่างเก็บน้ำลำน้ำชี จ.ชัยภูมิ และ FS+EIA เพิ่มปริมาณน้ำต้นทุนเขื่อนลำตะพอง

๓) ภาคกลาง ตะวันออก และตะวันตก ๑๔ แห่ง ได้แก่ ปตร. ๘ แห่ง คลองบางบาล-บางไทร ปรับปรุงครองชัยนาท-ป่าสัก บรรเทาอุทกภัยปราจีนบุรี เพิ่มระบายน้ำคลองทับมา จ.ระยอง เพิ่มความจุ อ่างเก็บน้ำคลองระบม จ.ฉะเชิงเทรา และ อ่างเก็บน้ำวังโดนด จ.จันทบุรี

๔) ภาคใต้ ๑๑ แห่ง ได้แก่ พื้นที่ จ.ประจวบคีรีขันธ์ อ่างเก็บน้ำบ้านป่าละอู (พรด.) / อ่างเก็บน้ำอ่างไทรทอง เพิ่มการระบายน้ำบางสะพาน บรรเทาอุทกภัยนครศรีธรรมราช บรรเทาอุทกภัย/ภัยแล้งทุ่งสง คาบสมุทรสทิงพระ จ.สงขลา คลองส่งน้ำ/คลองระบายน้ำ ๓ แห่ง

ข้อคิดเห็นของที่ประชุม

๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ได้เสนอแนวทางการดำเนินงานระบบส่งน้ำกระจายน้ำ ให้พิจารณายุทธศาสตร์ ๒๐ ปี แล้วว่าในแต่ละปีที่จะดำเนินการเป็นไปตามยุทธศาสตร์ หรือไม่

๒) นายเลศิวิโรจน์ โกวัฒนะ รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ควรดำเนินการจัดทำแผน ๒๐ ปี และกำหนดไว้เป็นแผนวาระแห่งชาติ

๓.๑๑ แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร

นายอนันต์ สุวรรณรัตน์ อธิบดีกรมการข้าว ได้สรุปแนวทางปฏิบัติงานแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ดังนี้

๓.๑๑.๑ การดำเนินงานก่อนปี ๒๕๕๙

การดำเนินการขาดการวางแผนการผลิตและการตลาดข้าว และการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของมีน้อย และมีปัญหาอุปสรรคในการผลิตข้าวดังนี้

- ๑) อุปทานมากกว่าอุปสงค์
- ๒) ชาวนามีต้นทุนการผลิตสูงขายข้าวได้ราคาต่ำ กำไรน้อย ถูกเอารัดเอาเปรียบ
- ๓) คุณภาพข้าวไม่ได้มาตรฐาน
- ๔) มีการแข่งขันการตลาดสูงการขยายตลาดทำได้ยาก
- ๕) ราคาข้าวในตลาดโลกมีแนวโน้มลดลง

๓.๑๑.๒ การดำเนินงานของ ปี ๒๕๕๙

มีการดำเนินมาตรการตามแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจรดังต่อไปนี้

- ๑) วางแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ๕ ช่วง บูรณาการ ๔ กระทรวง (พณ. กษ. กค. มท.)
- ๒) วางแผนการผลิตข้าวให้อุปทานสมดุลกับอุปสงค์ ๕ ชนิดข้าว
- ๓) มีการประกาศพื้นที่ส่งเสริมการปลูกข้าว ปีละ ๒ รอบ
- ๔) ปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าวในเขตไม่เหมาะสม
- ๕) ส่งเสริมการปลูกพืชหลังนา

๓.๑๑.๓ การดำเนินงานของ ปี ๒๕๖๐

มีการดำเนินมาตรการตามแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจรดังต่อไปนี้

- ๑) ทำแผนการผลิตข้าวล่วงหน้าก่อนฤดูปลูก
- ๒) ปรับปรุงกระบวนการขึ้นทะเบียนเกษตรกร
- ๓) ขยายการทำนาแปลงใหญ่ เป็น ๑,๑๗๕ แปลง
- ๔) ขยายการส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์ ๓๐๐,๐๐๐ ไร่
- ๕) พัฒนาระบบการผลิตข้าวสาร Q
- ๖) ดำเนินโครงการปรับเปลี่ยนและส่งเสริมการปลูกพืชหลังนาอย่างต่อเนื่อง ๓ โครงการ ได้แก่
 - ๖.๑) โครงการปลูกพืชไร่
 - ๖.๒) โครงการปลูกพืชหลากหลาย
 - ๖.๓) โครงการปลูกพืชอาหารสัตว์ทดแทนนาข้าว
- ๗) สร้างการรับรู้ให้ชาวนาอย่างทั่วถึง

๓.๑๑.๔ แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ปี ๒๕๖๑

ประกอบด้วย ๑๖ แผนงาน ๓๙ โครงการ/กิจกรรม วงเงินงบประมาณด้านการผลิต ๔,๒๐๗.๑๙

ล้านบาท ดังนี้

๑) ช่วงกำหนดอุปสงค์อุปทาน การจัดทำอุปสงค์ อุปทาน สำหรับการผลิต ปี ๒๕๖๑/๖๒

(พณ./กษ.)

๒) ช่วงการผลิต

๒.๑) การวางแผนการผลิตข้าว

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร

๕.๘๑ ลป. (กษ.)

๒.๒) การขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว

ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี ๒๕๖๑/๖๒ ๖๔.๕๐ ลป. (กสก.)

๒.๓) การจัดการปัจจัยการผลิต

(๑) โครงการผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ดี ๖๓.๓๐ ลป. (กษ.)

(๒) ควบคุมปัจจัยการผลิตที่จำหน่าย (ปุ๋ยและสารเคมี) ๑๔.๕๐ ลป. (กวก.)

(๓) ควบคุมค่าเช่าที่นา (มท.)

๒.๔) การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวในพื้นที่นาเหมาะสม

(๑) โครงการส่งเสริมระบบการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ๗๗๘.๒๘ ลป. (กษ., กสก.,

พด.กสส.)

(๒) โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์ ๗๓๗.๖๙ ลป. (กษ.)

(๓) โครงการส่งเสริมระบบการเกษตรแบบแม่นยำสูง (Precision Agriculture) (กษ.)

(๔) โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพชั้นเลิศ ๑๐.๐๐ ลป. (กษ.)

(๕) โครงการจัดรูปที่ดินและปรับระดับพื้นที่นา ๓๓.๔๖ ลป. (ขป.)

(๖) จัดการน้ำและการเพาะปลูกในเขตพื้นที่ชลประทาน (ขป.)

๒.๕) การควบคุมปริมาณการผลิตข้าว

(๑) โครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่ไม่เหมาะสมการปลูกข้าวไปเป็นพืชอื่นๆ/พืช

อาหารสัตว์/เกษตรผสมผสาน/ประมง ภายใต้การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by Agri-Map)

(๒) โครงการปลูกพืชอาหารสัตว์ทดแทนนาข้าว ๑,๐๗๑.๖๓ ลป. (ปศ.)

(๓) โครงการส่งเสริมการปลูกพืชหลากหลาย ๘๖๔.๕๓ ลป. (กสก.)

(๔) โครงการปลูกพืชปุ๋ยสด ๒๒๙.๙๐ ลป.* (พด.)

๒.๖) การพัฒนาชาวนา

(๑) โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง ๑๖.๖๗ ลป. (กษ.)

(๒) โครงการสร้างความเข้มแข็งให้องค์กรชาวนาและชาวนารุ่นใหม่ ๖.๐๐ ลป. (กษ.)

(๓) โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ๑๘.๓๘ ลป.

๒.๗) การประกันความเสี่ยงการผลิตข้าว

(๑) โครงการประกันภัย

๓) ช่วงการเก็บเกี่ยวและหลังเก็บเกี่ยว

๓.๑) การบริหารจัดการรถเกี่ยวนาข้าว

(๑) บริหารจัดการแอปพลิเคชันรถเกี่ยวนาข้าวและประชาสัมพันธ์ (คน.)

๓.๒) การยกระดับเกษตรกรและผู้ประกอบการ

- (๑) จัดวางระบบ GMP/HACCP ให้โรงสี (คน.)
- (๒) โครงการโรงสีติดดาว (คน.)
- (๓) ส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมข้าวและการเพิ่มมูลค่าข้าว (กข./สวก.)

๔) ช่วงการตลาดในประเทศ

๔.๑) การชะลอผลผลิตออกสู่ตลาด

- (๑) โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวและสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร ๕๐๖.๐๕ ลบ. (ธ.ก.ส.)

(๒) โครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือกนาปี (ธ.ก.ส.)

(๓) โครงการชดเชยดอกเบี้ยให้ผู้ประกอบการในการเก็บสต็อก (คน.)

๔.๒) การสร้างความเป็นธรรมทางการค้า

(๑) ตรวจสอบเครื่องชั่งน้ำหนัก และปิดป้ายราคาซื้อ (คน.)

(๒) ส่งเสริมการซื้อขายผ่านตลาดพันธะสัญญา (คน.)

๔.๓) การพัฒนาตลาดสินค้าข้าว

(๑) โครงการเชื่อมโยงตลาดข้าวอินทรีย์และข้าว GAP ๑๗.๑๓ ลบ. (กข.)

(๒) การรณรงค์การบริโภคข้าวและการประชาสัมพันธ์ (คน.)

(๓) เชื่อมโยงข้อมูลข้าวสี GI อินทรีย์ให้ตรงความต้องการตลาด (คน.)

(๔) ส่งเสริมการต่อยอดผลิตภัณฑ์ และสินค้าแปรรูป (คน.)

(๕) ส่งเสริมตลาดออนไลน์ (คน.)

๕) ช่วงการตลาดต่างประเทศ

๕.๑) การจัดหาและเชื่อมโยงตลาดต่างประเทศ

(๑) G to G (คต.)

(๒) การเจรจาขยายตลาดข้าว (คต.)

(๓) เร่งทำตลาดเชิงรุกตลาดศักยภาพ (คต.)

๕.๒ ส่งเสริมภาพลักษณ์ ประชาสัมพันธ์ข้าว/ ผลิตภัณฑ์ข้าว/ นวัตกรรมข้าว

(๑) ประชาสัมพันธ์ข้าวหอมมะลิให้ถึงกลุ่มผู้นำเข้า (คต.)

๕.๓ สร้างการรับรู้และขยายข้าวตลาดเฉพาะ

(๑) ประชาสัมพันธ์ข้าวตลาดเฉพาะให้ถึงกลุ่มผู้นำเข้า (คต.)

ข้อคิดเห็นของที่ประชุม

๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

แผนการผลิตข้าวและการตลาดข้าวครบวงจร ได้ดำเนินการมาเป็นปีที่ ๒ แล้ว ซึ่งได้เห็นการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ มาตลอด แผนการผลิตข้าวและการตลาดข้าวครบวงจร ปี ๒๕๖๑ นี้ มีเรื่องที่จะเพิ่มเติม ๓ ประเด็น ดังนี้

๑.๑) การควบคุมการผลิตให้เป็นไปตามเป้าหมาย จะทำอย่างไร พื้นที่เท่าไร จำนวนเท่าไร กรมการข้าวจะต้องประสานการทำงานร่วมกับหลายหน่วยงาน เช่น กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย กรมชลประทาน เป็นต้น

๑.๒) การเชื่อมโยงตลาด ต้องใช้กลไกของประชารัฐให้มากขึ้น

๑.๓) คุณภาพของผลผลิต ตัวอย่างเช่น ข้าว ข้าวพรีเมียม ข้าวหอมมะลิต้องเป็นพรีเมียม ในการผลิตข้าวเราจะห้ามคนปลูกไม่ได้ ความชำนาญของเกษตรกรคือการปลูกข้าว และข้าวเป็นสินค้าหลัก ในการส่งออก ในเมื่อเราเปลี่ยนกับเขาไม่ได้เราจะต้องทำให้เกษตรกรมีรายได้จากการปลูกข้าวแล้วขายได้ราคา มากขึ้น แพงขึ้น ดังนั้นเราต้องทำข้าวอินทรีย์ให้เป็นข้าวพรีเมียม ขายได้ราคาตันละ ๑,๐๐๐ เหรียญ ซึ่งจะนำไปสู่เป้าหมายได้

ดังนั้นต้องเพิ่ม ๓ เรื่องนี้เป็นสำคัญว่าจะทำอย่างไรในพื้นที่ โดยเริ่มตั้งแต่กระบวนการ คัดเลือกเมล็ดพันธุ์ที่ดีที่สุด ดินที่ดีที่สุด การบริหารจัดการที่ถูกต้อง รวมถึงการเก็บเกี่ยวผลผลิต ถ้ามีเมล็ดพันธุ์ ที่ดีที่สุดตั้งแต่เริ่มต้นจะไม่มีภาระปน ซึ่งหากมีการปลอมปนทำให้ข้าวไม่หอมและราคาตก การทำข้าวหอม มะลิจะไปเชื่อมโยงกับข้าว GAP เรื่องของการผลิตให้มีคุณภาพต้องผ่านกระบวนการแปลงใหญ่ถือว่าเป็นเรื่อง ที่ถูกต้อง และสุดท้ายหัวใจของการจัดทำแผนต้องกำหนดให้ได้ว่า ใครเป็นผู้ทำ ทำอะไร ทำที่ไหน ทำเมื่อไหร่ ทำอย่างไร ทำไม่เพื่ออะไร และทำอย่างไร

๒) พลเอกประสาธ สุขเกษตร เลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

แผนข้าวครบวงจรมีประกอบด้วยโครงการหลักหลายโครงการ เช่น ระบบส่งเสริมการเกษตร แบบแปลงใหญ่ ศพก. แผนปฏิบัติจะต้องทำอย่างไร ให้อธิบายให้ SC ฟังเพื่อความเข้าใจ

๓) นายสุรจิตต์ อินทรชิต หัวหน้าผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

แผนการผลิตข้าวครบวงจรถูกออกแบบให้มีแผนมีพัฒนาการในแต่ละจังหวัด ตั้งแต่แผนข้าว ข้าวที่ ๑ ในการทำแผนคณะอื่นๆ ในส่วนของกระทรวงมหาดไทย ดังนั้นถ้าหน่วยงานตั้งแต่ SC และทุก หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๔ กระทรวง ควรจะเข้าไปเกี่ยวข้องในส่วนกำกับดูแลถ้าสร้างความเข้าใจให้คนทำแผน ระดับจังหวัดเข้าใจตั้งแต่ต้นจะมีประสิทธิภาพมากขึ้น และในอดีตที่ผ่านมาเราจะชัดเจนในเรื่องกำลังการผลิต (Supply) แต่ ผลผลิตที่ได้ในแต่ละจังหวัดจะกระจายผลผลิตอย่างไรให้สอดคล้องกับอุปสงค์ (Demand) การ ประชาสัมพันธ์ การถ่ายทอดความรู้ และแผนการจำหน่าย จะทำให้เกิดความสมดุลของผลผลิตข้าวมากยิ่งขึ้น

๓.๑๒ เกษตรทฤษฎีใหม่

นายพิรพันธ์ คอทอง ผู้ช่วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้สรุปแนวทางปฏิบัติงานโครงการ เกษตรทฤษฎีใหม่ (โครงการ ๕ ประสาน สืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่) ดังนี้

๓.๑๒.๑ หลักการสำคัญ/แนวทางปฏิบัติงาน “๕ ประสาน สืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่” ปี ๒๕๖๑

๑) เป้าหมาย/การคัดเลือกเกษตรกร/ปราชญ์เกษตร

เกษตรกร : จังหวัดคัดเลือกเกษตรกรรายใหม่ปี ๒๕๖๑ ตามคุณสมบัติ/เกณฑ์การ คัดเลือก ๗๐,๐๐๐ ราย ตำบลละ ๑๐ รายโดยเฉลี่ย แต่สามารถปรับค่าเฉลี่ยไปตำบลอื่นๆ ได้ตามความ เหมาะสม

ปราชญ์เกษตร/เกษตรกรต้นแบบ : จังหวัดสามารถคัดเลือกปราชญ์เกษตรหรือ เกษตรกรต้นแบบเพิ่มเติมได้ โดยอาจคัดเลือกจากเกษตรกรที่ร่วมโครงการปี ๒๕๖๐ ที่สามารถเป็นแบบอย่างที่ดี สามารถสื่อสาร และมีจิตอาสาเป็นเกษตรกรต้นแบบ (อัตราส่วน 1 รับผิดชอบเกษตรกร ๑ : ๓ - ๕ > ๑๐

๒) เกณฑ์การคัดเลือกเกษตรกร

ตัวเกษตรกร :

๑) มีความสนใจทำเกษตรทฤษฎีใหม่

๒) มีความพร้อมที่ระเบิดจากข้างใน ต้องการทำทฤษฎีใหม่ด้วยตนเองตามฐานะ

พื้นที่ :

๑) Start Zero (ต้องมีการเริ่มต้นกิจกรรมจากที่ดินว่างเปล่า หรือที่ดินซึ่งมีการทำกิจกรรมการเกษตรเชิงเดี่ยว เช่น ข้าวอย่างเดียว ซึ่งที่ดินแปลงดังกล่าวอาจเป็นที่ดินที่แปลงของเกษตรกรหรือแบ่งมาทำแค่เพียงบางส่วนก็ได้)

๒) แหล่งน้ำของตนเองใช้งานได้ตลอดปี

๓) ปัจจัยทางกายภาพของพื้นที่ที่เกี่ยวข้องมีความพร้อม

๓) หลักการสำคัญ : ต้องดำเนินงานไปพร้อมๆ กัน ในเป้าหมายเกษตรกรปี ๒๕๖๑ จำนวน ๗๐,๐๐๐ ราย มีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ ๑ คัดเลือกเกษตรกร มอบหมายความรับผิดชอบ ๕ ประสาน (ปึกหมุด) และพบปราชญ์เกษตรกร เพื่อสร้างแรงจูงใจและทำแผนการผลิตรายแปลง

ขั้นที่ ๒ เกษตรกรปรับพื้นที่ เพื่อเตรียมพร้อมทำการผลิตตามแผนการผลิตที่ได้จัดทำไว้

ขั้นที่ ๓ ทำให้พอกิน : เกษตรกรการผลิตอย่างง่าย ผลผลิตบริโภคในครัวเรือน ลดค่าใช้จ่าย

ขั้นที่ ๔ ทำให้พอแบ่ง : เกษตรกรทำกิจกรรมที่หลากหลายขึ้น/ขยายพื้นที่เพิ่ม ผลผลิตเหลือแบ่งปัน/แลกเปลี่ยนกันได้

ขั้นที่ ๕ ทำให้มีรายได้เสริม : ผลผลิตที่เหลือจากการบริโภคและแบ่งปัน สามารถนำไปจำหน่ายเป็นรายได้เสริม

ขั้นที่ ๖ พัฒนาแปลงสู่เกษตรทฤษฎีใหม่เต็มรูปแบบ

๔) แนวทางปฏิบัติ :

๑) มอบหมายหน่วยรับผิดชอบ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา ปราชญ์เกษตรกร และเกษตรกรร่วมขับเคลื่อนและสนับสนุน

๒) ปราชญ์เกษตรกรช่วยในการปรับวิธีคิด เปลี่ยนวิธีทำ และเพิ่มเติมองค์ความรู้ในลักษณะเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อให้เกษตรกรมาทำตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่

๓) หน่วยงาน/ภาคเอกชน/ปราชญ์ สนับสนุนปัจจัยการผลิตเพิ่มเติมเพื่อส่งเสริมการผลิตในแปลงให้มีกิจกรรมที่หลากหลาย

๔) การส่งเสริมการทำบัญชีฟาร์ม/บัญชีครัวเรือน เพื่อใช้ในการวิเคราะห์วางแผนการผลิต/การตลาด

๕) หน่วยงานที่รับผิดชอบร่วมกับภาคเอกชน ประสานหาตลาด หรือสถานที่จำหน่ายเพื่อรองรับผลผลิตของเกษตรกร

๖) บูรณาการเยี่ยมเยียนอย่างต่อเนื่อง / ประเมินผลเป็นระยะ

๕) กลยุทธ์/กิจกรรมสำคัญ :

๕.๑) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี ๒๕๖๐ (๗๐,๐๐๐ รายเดิม) มีกิจกรรมสำคัญและช่วงเวลาดำเนินการ ดังนี้

(๑) ประเมิน/จัดกลุ่มเกษตรกร : หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมประเมินศักยภาพเกษตรกร พร้อมทั้งจัดกลุ่มเกษตรกร ออกเป็น (๑) ทำพอกิน (๒) ทำพอแบ่ง (๓) ทำให้มีรายได้เสริม (๔) ทำรูปแบบใกล้เคียงทฤษฎีใหม่ และ (๕) ทำเป็นตัวอย่างได้ จากนั้นให้มีการจัดกิจกรรมพบปะ ๕ ประสาน หรือ ๓ ประสาน เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมในการขับเคลื่อนโครงการในปี ๒๕๖๑ (ต.ค. - ธ.ค. ๖๐)

(๒) บูรณาการกำหนดแนวทางพัฒนาสู่ระดับที่สูงขึ้น : หน่วยงานรับผิดชอบร่วมกับปราชญ์เกษตรกรฯ นำผลการประเมิน/จัดกลุ่มเกษตรกร ร่วมกำหนดแนวทางเพื่อพัฒนาเกษตรกรให้สู่ระดับที่สูงขึ้นในลักษณะเพื่อนช่วยเพื่อน (ม.ค. - มี.ค. ๖๑)

(๓) ดำเนินการพัฒนาตนเอง/กิจกรรมในแปลงตามแนวทางที่กำหนด : เกษตรกรทำการผลิตและปฏิบัติตามคำแนะนำของหน่วยงานที่รับผิดชอบและปราชญ์เกษตรกร (ม.ค. - มี.ค. ๖๑)

(๔) พัฒนาแปลงสู่เกษตรทฤษฎีใหม่เต็มรูปแบบ : ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง สนับสนุนเกษตรกรที่มีความพร้อมให้พัฒนาแปลงสู่การปฏิบัติแนวเกษตรทฤษฎีใหม่เต็มรูปแบบ (เม.ย. - มิ.ย. ๖๑)

(๕) รวมกลุ่มเพื่อสร้างความเข้มแข็ง โดยหน่วยงานรับผิดชอบสร้างความเข้าใจ เกษตรกรเพื่อสร้างการร่วมกลุ่มเพื่อความเข้มแข็ง ช่วยเหลือกันและกัน และรองรับด้านการตลาด (ก.ค. - ก.ย. ๖๑)

(๖) พัฒนาสู่เกษตรกรต้นแบบและทฤษฎีใหม่ขั้นที่ ๒ และ ๓ : สนับสนุน เกษตรกรที่มีความพร้อมซึ่งปฏิบัติใกล้เคียง/เต็มรูปแบบเกษตรทฤษฎีใหม่ สามารถสื่อสารได้ มีจิตอาสา ไปสู่การ เป็นเกษตรกรต้นแบบ และปฏิบัติตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่ขั้นที่ ๒ และ ๓ ต่อไป (ต.ค. - ธ.ค. ๖๑)

๕.๒) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี ๒๕๖๑ (๗๐,๐๐๐ รายใหม่) มีกิจกรรมสำคัญ และช่วงเวลาดำเนินการ ดังนี้

(๑) คัดเลือกเกษตรกร : หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมคัดเลือกเกษตรกร และ มอบหมายความรับผิดชอบ ๕ ประสาน (ปทุม) จัดกิจกรรมพบปะ ๕ ประสาน หรือ ๓ ประสาน เพื่อสร้าง การรับรู้และสร้างความเข้าใจร่วมเพื่อการขับเคลื่อนโครงการที่มีประสิทธิภาพ และปราชญ์เกษตรกร ดำเนินการ สร้างแรงจูงใจ ปรับวิธีคิด เปลี่ยนวิธีทำของเกษตรกรให้หันมาทำตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่ (ต.ค. - ธ.ค. ๖๐)

(๒) เกษตรกรปรับพื้นที่เพื่อเตรียมพร้อมทำการผลิตตามแผนการผลิต : เกษตรกรนำแนวทางที่ได้รับจากการเรียนรู้/คำแนะนำจากปราชญ์เกษตร มาเตรียมการในการปรับพื้นที่ ให้มีความ พร้อมในการลงมือทำการผลิตตามแผนที่ได้จัดทำไว้ (ม.ค. - มี.ค. ๖๑)

(๓) ทำให้พอกิน : เกษตรกรทำการผลิตอย่างง่ายตามที่ตนเองถนัด ตามกำลัง ฐานะของตนเอง ผลผลิตบริโภคในครัวเรือนลดค่าใช้จ่าย (ม.ค. - มี.ค. ๖๑)

(๔) ทำให้พอแบ่ง : เกษตรกรทำกิจกรรมที่หลากหลายขั้น/ขยายพื้นที่เพิ่มขึ้น ผลผลิต ที่เหลือแบ่งปันหรือแลกเปลี่ยนกันได้ (เม.ย. - มิ.ย. ๖๑)

(๕) ทำให้มีรายได้เสริม : ผลผลิตที่เหลือจากการบริโภค และแบ่งปัน สามารถ นำไปจำหน่ายเป็นรายได้เสริม (ก.ค. - ก.ย. ๖๑)

(๖) พัฒนาแปลงสู่เกษตรทฤษฎีใหม่เต็มรูปแบบ : ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง สนับสนุนเกษตรกรที่มีความพร้อมให้พัฒนาแปลงสู่การปฏิบัติแนวเกษตรทฤษฎีใหม่เต็มรูปแบบ (ต.ค. - ธ.ค. ๖๑)

๓.๑๒.๒ งบประมาณ ในปี ๒๕๖๑ ได้รับงบประมาณรวมทั้งสิ้น ๓๐๗,๖๕๔,๒๔๐ บาท ประกอบด้วย ๕ ส่วน ดังนี้

๑) อบรม/เสริมสร้างองค์ความรู้ ๗๓,๖๔๐,๒๐๐ บาท

๒) สนับสนุนปัจจัยการผลิตเบื้องต้นตามความจำเป็น ๑๕๑,๑๔๐,๘๐๐ บาท

๓) ติดตามเยี่ยมเยียน ๗๒,๘๗๘,๒๔๐ บาท

๔) ติดตามประเมินผล ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท

๕) ประสานอำนวยการ/ประชาสัมพันธ์/สร้างการรับรู้ ๗,๐๐๐,๐๐๐ บาท

๓.๑๒.๓ การถอดประสบการณ์ ประกอบด้วย

๑) ปรับวิธีคิด เปลี่ยนวิธีทำ วิเคราะห์ตนเอง วิเคราะห์รายรับรายจ่าย ดำเนินการโดย ปราชญ์ฯ ครู ศพก. กตส. กษ. กสส. และเอกชน

๒) ออกแบบ/จัดทำแผนการผลิต ลงมือปฏิบัติ ตาม Pre Harvest วิทยาการก่อนเก็บเกี่ยว ดำเนินการโดย ปราชญ์ฯ ครู ศพก. กตส. กษ. กวก. ปศ. ปม. ขป. กข. พด. กสส. และเอกชน

๓ การบันทึกบัญชีฟาร์ม บันทึกต้นทุน ตรวจสอบ ติดตาม ร่วมวิเคราะห์ ดำเนินการ โดยปราชญ์ฯ ครู ศพก. กตส. กษ. กสส. และเอกชน

๔) วิทยาการหลังเก็บเกี่ยว Post Harvest ตรวจสอบ ติดตาม ดำเนินการโดย ปราชญ์ฯครู ศพก. กตส. กษ. กข. ปม. ปศ. กวก. กสส. และเอกชน

๓.๑๒.๔ ประเด็นเน้นย้ำสำคัญ ประกอบด้วย

- ๑) ความเข้าใจร่วมศาสตร์พระราชา เกษตรทฤษฎีใหม่
- ๒) ความเข้าใจเป้าหมายการทำงานร่วมกัน
- ๓) ร่วมวิเคราะห์อย่างลึกซึ้ง (รายรับรายจ่าย การผลิตฯ)
- ๔) การบูรณาการทรัพยากร แผนงาน
- ๕) การทบทวนวิธีวิเคราะห์ วิธีถ่ายทอด ยึดเกษตรกรเป็นศูนย์กลาง
- ๖) เต็มเต็มด้วย ปราชญ์ และ ศพก. ในพื้นที่

๓.๑๒.๕ บทบาทหน้าที่สำคัญของ คณะ SC

๑) บริหารจัดการ Input Process Output Outcome โดยการประเมินความเสี่ยง และจัดการความเสี่ยง

๒) ความรับผิดชอบร่วม โดยการมีเป้าหมายเกษตรกรรายใหม่ รายเดิม กรอบเวลา คุณภาพของ แผนการผลิต แผนการเงินและบัญชีฟาร์ม บัญชีครัวเรือน ผังแปลง และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

๓) สร้างการรับรู้ โดยประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างการรับรู้ ๓ เรื่อง ได้แก่ (๑) เกษตรทฤษฎีใหม่คืออะไร ทำอย่างไร และดีอย่างไร (๒) โครงการ ๕ ประสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ ทำอะไร อย่างไร โดยใคร เพื่อใคร และจะส่งเสริมให้คุณภาพชีวิตของเกษตรกรดีขึ้นอย่างไร (๓) ชีวิตหรือการพอกอยู่ พอกิน ของเกษตรกรที่ดีขึ้นในแต่ละช่วงเวลา ทั้งนี้ สำหรับงบประมาณที่ได้รับอาจจะมีการแบ่งมาเพื่อสร้างการรับรู้ ประมาณ ๕-๑๐ %

ข้อคิดเห็นของที่ประชุม

๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑.๑) เกษตรทฤษฎีใหม่เป็นนโยบายเกี่ยวกับการสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร เปรียบเสมือนขาเก้าอี้ที่เพิ่มขึ้นมาอีก ๑ ขา เป็นฐานเพื่อให้เก้าอี้มีความแข็งแรงมากขึ้น และเมื่อทำเกษตรทฤษฎีใหม่แล้วจะทำให้มั่นคง โดยจะเป็นการเสริมอาชีพของเกษตรกรที่ทำการเกษตรหรือปลูกพืชหลักอยู่แล้ว

๑.๒) กลุ่มเป้าหมายของโครงการที่จะต้องเร่งไปดำเนินการ คือ เกษตรกรกลุ่มที่ยากจนที่สุด หรือก็คือเกษตรกรที่อยู่นอกแปลงใหญ่ เนื่องจากในแปลงใหญ่เกษตรกรจะได้รับการดูแลจากหลายหน่วยงาน อยู่แล้ว อย่างไรก็ตามแปลงใหญ่ก็สามารถทำเกษตรทฤษฎีใหม่ กระบวนการทำอาจไม่เหมือน ๕ ประสานฯ ก็ได้

๑.๓) โครงการนี้ยังอยู่ในความรับผิดชอบของ SC ซึ่งมีหน้าที่กำกับดูแล หรือขยายเรื่อง เกษตรทฤษฎีใหม่ออกไป โดยพิจารณาเกษตรกร ในปี ๒๕๕๙-๒๕๖๐ ว่าเป็นอย่างไร ถ้าเข้มแข็งก็ปล่อยมือได้ ซึ่งถ้าเกษตรกรที่ทำทฤษฎีใหม่ ๓ ปี อย่างต่อเนื่องจริง ๆ จะมีความเข้มแข็งอยู่แล้ว

๑.๔) การกำหนดเป้าหมายที่กำหนดไว้ ๕ ปี ในแต่ละปีจะกำหนดจำนวนเท่าใด ขึ้นอยู่กับการตั้งสมมติฐาน ถ้าสมมติฐานดีก็จะเป็นไปตามเป้าหมายง่าย ความสำเร็จก็มากขึ้น ที่กำหนดเป้าหมาย ปี ๒๕๖๐ จำนวน ๗๐,๐๐๐ ราย เพื่อให้มีความหมายผูกพันกับในหลวงรัชกาลที่ ๙ ด้วยการเอาปีครองราชย์ฯ ๗๐ ปี มาเป็นตัวตั้ง ดังนั้น สำหรับปี ๒๕๖๑ เป้าหมายอาจเป็น ๗๐,๐๐๐ ราย ๘๐,๐๐๐ ราย หรือ ๕๐,๐๐๐ ราย ขึ้นอยู่กับสมมติฐานที่ตั้งว่าจะเสริมความแข็งแกร่งให้กับใคร ที่ไหน และเราทำได้ไหม

๑.๕) ในปี ๒๕๖๑ ขอให้เน้นการทำงานของ ๕ ประสานฯ ให้แข็งแกร่ง เนื่องจากที่ผ่านมา ยังไม่แข็งแกร่งเท่าที่ควร ที่ยืนอยู่ได้เป็นเพราะ SC มากกว่า ให้พิจารณาว่าทำอะไร ๕ ประสานฯ จะมาช่วยได้ เช่น สถาบันการศึกษา ประชาชนชาวบ้าน

๑.๖) ในปี ๒๕๖๑ จะต้องสร้างความรับรู้ให้ได้ว่า โครงการที่เราทำมาเป็นปีที่ครองราชย์ฯ โดยใช้ ๗๐,๐๐๐ ราย ประสบความสำเร็จแล้ว และวัดผลสำเร็จได้อย่างไร ใช้อะไรเป็นตัวชี้วัด ต้องทำให้เห็นว่า สามารถวัดผลที่ทำขึ้นมาได้ ด้วยรายได้ ด้วยความเป็นอยู่ ด้วยสังคม หรืออื่น ๆ ต้องไปประเมินและวัดผลและ สร้างการรับรู้แบบนี้ให้เกิดขึ้น ถ้าเกิดขึ้น เห็นประสิทธิภาพ ความชัดเจนเกิดขึ้นเร็ว และได้ผลจริง ในปี ๒๕๖๑ และ ๒๕๖๒ จะเกิดทฤษฎีใหม่จำนวนมาก โดยจะเพิ่มในอัตราที่ไม่ใช่อัตราปกติ แต่เป็นอัตราเร่ง

๑.๗) งบประมาณค่าใช้จ่ายสำหรับประชาชนชาวบ้าน ให้พิจารณาว่าจะสนับสนุนประชาชน ได้อย่างไร เพราะเขามีค่าใช้จ่าย มีภารกิจมาก ในการติดตามเยี่ยมเยียนเกษตรกร

๑.๘) งบประมาณที่ตั้งไว้สำหรับประชาชนฯ แต่ถ้าประชาชนฯ ไม่ต้องการ โดยให้เจ้าหน้าที่ไปรับ เพื่อลงไปเยี่ยมเยียนเกษตรกร ก็ต้องเอางบประมาณไปให้ข้าราชการ เนื่องจากคนที่เป็นประชาชนฯ ไม่ได้มุ่งเน้น ต่อเรื่องเงิน เจตนารมณ์เขาเป็นจิตอาสา ในความรู้สึกของเขาคิดว่าจะเป็นประชาชนฯ ไม่ได้ถ้าไม่มีจิตอาสา แต่ว่า อย่างไรก็ตามการอำนวยความสะดวกที่เขาไปและไปให้ได้มากมันมีความจำเป็น ซึ่งการอำนวยความสะดวก ก็จะต้องใช้งบประมาณ

๒) พลเอก ประสาท สุขเกษตร เลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ที่เกิดขึ้นแล้วในปี ๖๐ ในปีนี้จะดำเนินการต่อ โดยนำมาจัดลำดับ ศักยภาพ โดยใครที่ยังอ่อนแอเราจะดูแลเขาต่อไป และใครที่เข้มแข็ง เราก็จะยังสนับสนุนต่อไป สำหรับ ค่าใช้จ่ายของประชาชนฯ จากการประชุมครั้งที่ผ่านมา ผู้แทนประชาชนฯ บอกว่าเขาไม่มี ไม่ต้องใช้จ่ายเลย จะไป เยี่ยมเกษตรกรข้าราชการจะเอารถไปรับและเลี้ยงข้าว และเขาบอกว่าเขาไม่มีความจำเป็นหรอก และมูลนิธิไม่ จำเป็นต้องตั้งแล้ว บอกว่าถ้าเอาเงินมาเมื่อไหร่ก็จะมีปัญหาเมื่อนั้น เขาสมัครใจไป และข้าราชการก็ยินดีไปรับ เพื่อเยี่ยมเยียนเกษตรกร ส่วนเรื่องการสร้างการรับรู้เรื่องของการประเมินผลเกษตรกร ปี ๒๕๖๐ จะดำเนินการในเดือนพฤศจิกายน โดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร จะประเมินผลสัมฤทธิ์ในเรื่องรายได้ รายจ่าย หนี้สิน และอื่น ๆ และคาดว่าจะรายงานผลได้ในเดือนธันวาคม

๓.๑๓ Smart Officer

การพัฒนาบุคลากรไปสู่ Smart Officer เป็นการพัฒนาบุคลากรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กษ.) มีเป้าหมายพัฒนาข้าราชการของ กษ. ๑๗,๓๗๘ คน งบประมาณ ๑๑๐,๘๓๕,๑๓๐ บาท จำแนกเป็น ๒ ส่วน คือ

๓.๑๓.๑ สถาบันเกษตรกรรารีการ ซึ่งให้การพัฒนาในหลักสูตร Smart Officer จำนวน ๙ รุ่น เป้าหมาย ๑,๘๐๐ คน และหลักสูตรพัฒนานักบริหาร ประกอบด้วย นักบริหารฯ ระดับสูง จำนวน ๑ รุ่น เป้าหมาย ๖๐ คน นักบริหารฯ ระดับกลาง จำนวน ๑ รุ่น เป้าหมาย ๖๐ คน และนักบริหารฯ ระดับต้น จำนวน ๑ รุ่น เป้าหมาย ๗๕ คน โดยให้การพัฒนาเน้นระดับอำเภอเป็นลำดับแรก เพื่อสร้างอุดมการณ์ในการทำงาน และจิตสำนึกการเป็นข้าราชการที่ดี และพัฒนาให้เป็นมืออาชีพ สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีและ นวัตกรรม รองรับเกษตร ๔.๐ อีกทั้งสร้างความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และเข้าใจการสร้าง ภูมิคุ้มกัน ด้วยการบริหารจัดการความเสี่ยง นอกจากนี้เป็นการประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างการรับรู้ (Information Operation) และเน้นการทำงานแบบบูรณาการ

โดยกิจกรรมหลักที่ทำในปี ๒๕๖๑ คือ การจัดหลักสูตรอบรมเพื่อพัฒนาให้ข้าราชการมีความรู้ที่จำเป็นพื้นฐานในการขับเคลื่อนนโยบายของ กษ. เพื่อพัฒนาด้านการบริหารให้ข้าราชการเพื่อขับเคลื่อนนโยบายของ กษ. และจัดทำโครงการประเมินผลคุณลักษณะการเป็น Smart Officer (ของผู้ผ่านการฝึกอบรม ปีงบประมาณ ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐)

๓.๑๓.๒ ส่วนราชการในสังกัด กษ. ให้การพัฒนาข้าราชการของ กษ. ให้มีความเชี่ยวชาญตามภารกิจของหน่วยงาน เพื่อขับเคลื่อนนโยบายสำคัญของ กษ. มีเป้าหมายการพัฒนา ๑๕,๓๘๓ คน โดยเน้นระดับอำเภอเป็นลำดับแรก เพื่อให้ข้าราชการมีความรอบรู้ในงานของตน เข้าใจนโยบาย และนำไปสู่การปฏิบัติได้ สามารถเข้าถึงเทคโนโลยี นวัตกรรมด้านการเกษตร และนำไปแนะนำเกษตรกรได้ มีความเข้าใจกระบวนการบริหารจัดการสินค้าเกษตรครบวงจร (ตั้งแต่ต้นน้ำ ถึงปลายน้ำ) และเข้าใจกลไก SC และเน้นการทำงานแบบบูรณาการ

โดยกิจกรรมหลักที่ทำในปี ๒๕๖๑ คือ จัดหลักสูตรอบรมเพื่อพัฒนาข้าราชการให้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านตามสายอาชีพ (ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของแต่ละหน่วยงาน) ได้แก่ หลักสูตรอบรมเพื่อพัฒนาข้าราชการด้านกฎหมายที่มีความจำเป็นในภารกิจของหน่วยงาน หลักสูตรอบรมด้านภาษาต่างประเทศและเทคโนโลยี ที่จำเป็นของหน่วยงาน หลักสูตรอบรมเพื่อพัฒนาด้านการบริหารให้ข้าราชการเพื่อขับเคลื่อนนโยบายของ กษ. เป็นต้น ซึ่งหลังจากการผ่านการฝึกอบรมแล้วจะจัดทำโครงการประเมินผลหลักสูตรฝึกอบรม ปีงบประมาณ ๒๕๖๑

ข้อคิดเห็นของที่ประชุม

๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

รัฐมนตรีว่าการฯ เสนอแนะแนวทางในการพัฒนา Smart Officer ระดับอำเภอ จะต้องไม่ใช้เวลานาน ไม่เดินทางไกลมาก และจะต้องไม่ใช้งบประมาณ หรือถ้าใช้ก็น้อย โดยได้ยกกรณีการพัฒนา Unit School เป็นตัวอย่าง และทางเกษตรตราธิการควรเร่งดำเนินการตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ

๒) พลเอก ปิฐมพงศ์ ปฐมภักดิ์ ผู้ช่วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ให้คำแนะนำเกี่ยวกับสถานที่ใช้จัดอบรม Smart Officer ควรปรับจากการอบรมในโรงแรมเป็นสถานที่ ที่เป็นแหล่งเรียนรู้ และมีพื้นที่สามารถรองรับผู้เข้ารับการอบรมได้จำนวนมาก จะเป็นการประหยัดงบประมาณ ทำให้เพิ่มจำนวนผู้เข้ารับการอบรมได้มากขึ้น ในด้านของวิทยากร กษ. มีข้าราชการที่มีความรู้ และความเชี่ยวชาญหลายด้าน สามารถเป็นวิทยากร และปลูกฝังอุดมการณ์ให้กับข้าราชการรุ่นต่อไปได้ ด้านหลักสูตร สถาบันเกษตรตราธิการควรกำหนดหลักสูตรบังคับที่ทุกหน่วยงานต้องให้การอบรม

๓) พลเอก ประสาท สุขเกษตร เลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

การพัฒนาข้าราชการระดับอำเภอควรจัดหลักสูตรสัญจรในพื้นที่ เพื่อจะได้ไม่รบกวนเวลาทำงาน และต้องเดินทางเข้ากรุงเทพมหานคร

๔. ข้อเสนอแนะของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๔.๑ Smart Agriculture Curve ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ปี ๒๕๖๑ เป็นเรื่องการบริหารจัดการและการพัฒนาคน โดยมุ่งหวังว่าในปี ๒๕๖๑ จะพัฒนาบุคลากรภาคเกษตรให้มีความเป็น Smart Farmer และ Young Smart Farmer และเจ้าหน้าที่ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะถูกสร้างให้เป็น Smart Officer ซึ่ง Smart Agriculture Curve ในปี ๒๕๖๑ จะเป็นการบริหารภาพรวมทั้งหมด เป็นแนวคิดที่เกิดความต่อเนื่องเชื่อมโยง และนำไปสู่เป้าหมายสุดท้ายของยุทธศาสตร์ ๕ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔ ดังนั้น ผู้อำนวยการกองแผนของแต่ละหน่วยงานควรไปศึกษาดู สร้างความเข้าใจ และพิจารณางานในความรับผิดชอบของตัวเองว่าเป็นงานหลักหรืองานเสริม เพราะหน่วยงานเดียวอาจมีบทบาทหลัก และบทบาทรอง หากเข้าใจ Smart Agriculture Curve แล้ว การทำงานในปี ๒๕๖๑ จะเกิดการบูรณาการ มีเป้าหมาย และทิศทางที่ชัดเจน

๔.๑.๑ การยกระดับคุณภาพสินค้าเกษตร

การยกระดับคุณภาพสินค้าเกษตร ทำให้เป็นเกษตรปลอดภัย เป็น GAP (Good Agriculture Practice) ในแปลงใหญ่ ให้สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติกำหนดมาตรฐานครอบคลุมสินค้า สร้างแรงจูงใจให้เกษตรกรผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัย ส่งเสริมให้เกษตรกรประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการผลิต สร้างความมั่นใจให้กับผู้บริโภค พัฒนาระบบการตรวจสอบย้อนกลับ การประเมิน การทบทวนเรื่องข้อกำหนดสารตกค้างทุกชนิด ที่จะทำให้สินค้าเกษตรมีคุณภาพ

๔.๑.๒ นโยบายระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่

นโยบายแปลงใหญ่ในปี ๒๕๕๙ ต้องยกระดับไปสู่เป้าหมายเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า แปรรูปสินค้า โดยใช้กลไกของเกษตรกร สหกรณ์ ชุมชน รวมถึงวิสาหกิจชุมชน เพื่อให้แปลงใหญ่นำไปดำเนินการถึงเป้าหมาย เช่น โครงการข้าวครบวงจร เป็นตัวอย่างในการดำเนินการ ดังนั้น แปลงใหญ่จึงต้องดำเนินการเชื่อมโยงตลาดให้ได้ โดยต้องไม่ทิ้งหลักการเรื่องเป้าหมายคืออะไร ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต ด้วยเทคโนโลยี ทำสินค้าเกษตรให้ตรงตามความต้องการของตลาด เพิ่มรายได้ให้เกษตรกร สุดท้ายคือแปรรูป เพิ่มมูลค่า ซึ่งเป็นปลายทางของแปลงใหญ่ ที่อยากให้เกิดขึ้น

๔.๑.๓ โครงการพัฒนาการเกษตรอินทรีย์

การเกษตรอินทรีย์มีเป้าหมายที่ชัดเจน แต่ยังไม่มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการเกษตร ถ้าหากสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ กรมตรวจบัญชีใช้โปรแกรมใหม่ ๆ ในการเข้าไปดำเนินการ ผลักดันให้เกษตรกรได้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ซึ่งการผลักดันการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมจะอยู่ในทุกโครงการ งบประมาณของเกษตรอินทรีย์ไม่ยากให้เป็นแค่การอบรมและการประชาสัมพันธ์เพียงอย่างเดียว อยากให้จับต้องได้ ดังนั้นการทำให้เป็นแผนงาน ไปสู่เป้าหมายพื้นที่ หรือจะเป็นที่ตัวสินค้า ใช้ศักยภาพของทั้งหมดที่มีอยู่ดำเนินการให้สามารถจับต้องได้ เมื่อถึงปี ๒๕๖๑ จะผลักดันในด้านปศุสัตว์อินทรีย์ไปเลยก็ได้ ให้มีการทบทวนใหม่ว่าเงินมีไม่มาก หากใช้ที่มีอยู่ จะต้องให้เกิดภาพที่จับต้องได้ ชัดเจน กำหนดงานให้ตรง เช่น ความต้องการของสินค้าเกษตรคืออะไร เน้นผัก ผลไม้ ปศุสัตว์ หรือประมง

๔.๑.๔ Zoning by Agri - map

การทำโซนนิ่ง โดยใช้ Agri-Map เป็นเรื่องสำคัญมาก เป็นต้นเหตุแห่งปัญหาทำให้การเกษตรของเราไปไม่ได้ พัฒนายาก ทำไม่ถูก ผลผลิตไม่ได้ ใช้พื้นที่ไม่คุ้ม เกษตรกรที่ทำแบบนี้ มีรายได้น้อย หรืออาจจะไม่เหลือรายได้ ดังนั้น การปรับเปลี่ยนเป็นเรื่องสำคัญสำหรับปีนี้ การจัดทำงบประมาณที่รองรับไป หากเป็นเช่นนี้จะได้ประโยชน์ และจะต้องทำไปสู่ปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ที่ต้องใช้งบประมาณในการผลักดันให้มาก แต่จะต้องกำหนดเป้าหมายพื้นที่ให้ชัดเจน และในวันนี้กระบวนการปรับเปลี่ยนไปแล้ว เป็นพืชอะไร ทุกท่านทราบหมดแล้ว ให้พิจารณาเรื่องการตลาดทั้งภายในประเทศและต่างประเทศด้วย

๔.๑.๕ เกษตรทฤษฎีใหม่

เกษตรทฤษฎีใหม่เน้นย้ำในการสร้างความเข้มแข็ง เป็นการเพิ่มขาให้กับเก้าอี้ ทำให้มั่นคงมากขึ้น เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการต้องมียานหลัก และทฤษฎีใหม่เป็นงานเสริม และให้กำหนดว่าจะเข้าไปเสริมตรงไหนจึงจะได้ประโยชน์สูงสุด กำหนดเป็นพื้นที่ เป็นแผนงานให้ชัดเจน ซึ่งคนที่อยู่นอกแปลงใหญ่จะเป็นประโยชน์มาก

๔.๑.๖ ยกระดับความเข้มแข็งของสหกรณ์

สหกรณ์เป็นหน่วยงานที่เป็นจุดที่ทำให้ทำการเกษตรได้ง่ายที่สุด ถ้าสหกรณ์มีความเข้มแข็ง โดยเฉพาะสหกรณ์การเกษตร จะสามารถนำเรื่องแปลงใหญ่ การเพิ่มคุณภาพสินค้าเกษตร การแปรรูปเพิ่มมูลค่า เกษตรอินทรีย์ ยกระดับมาตรฐาน เข้าไปในสหกรณ์การเกษตรได้ง่ายที่สุด ดังนั้น สหกรณ์จะต้องไม่คำนึงถึงแต่จะทำให้เข้มแข็งยังไง จะต้องคำนึงว่า เมื่อแข็งแรงแล้วจะเกี่ยวข้องกับด้านการเกษตรยังไง ซึ่งปี ๒๕๖๑ จะต้องไปดำเนินการเรื่องนี้

๔.๑.๗ เกษตร ๔.๐

งานทุกงานในที่นี่ หากมีส่วนหนึ่งส่วนใดเกี่ยวข้องกับ ๔.๐ ได้ จะต้องทำ เช่น เกษตรแม่นยำ ด้วยนวัตกรรมแท้ ๆ ซึ่งในปี ๒๕๖๑ ถ้าเกิดขึ้นได้ อาจเป็นตัวสินค้า หรือเป็นพื้นที่ก็ได้ สามารถไปดูเป็นพื้นฐานได้ว่า เกษตร ๔.๐ ควรจะเป็นแบบนี้

๔.๑.๘ Smart Officer

การพัฒนาบุคลากร Smart Officer ให้ดำเนินการให้เร็วที่สุดตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่เดือนตุลาคม พฤศจิกายน ไม่ควรเกินเดือนธันวาคม ผู้อำนวยการสถาบันเกษตรราธิการควรวางระบบในการปฏิบัติงานให้เป็นแผนงานหลักให้ได้

๔.๒ Unit School

Unit School เป็นเรื่องใหม่ หน่วยงานไหนสามารถทำให้เกิดได้ ไม่ว่าจะเป็นประมงจังหวัด ปศุสัตว์ จังหวัด สามารถทำ Unit School ได้ โดยหากใช้เวลาสั้น ๆ ในการเลือกหัวข้อดี ๆ กำหนดว่าจะใช้ Smart Officer จะต้องทำอะไรโดยใช้มาตรฐานกลาง จากนั้นหน่วยงานต่าง ๆ จะนำไปประยุกต์ในหน่วยงานของตนเอง

๔.๓ การประชุม ครม. สัณจร

ระหว่างวันที่ ๑๘-๑๙ กันยายน ๒๕๖๐ จะมีการประชุม ครม. สัณจร โดยกำหนดตรวจงานในพื้นที่ จังหวัดสุพรรณบุรี และประชุม ครม. ที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเตรียมการจัดทำแผน โดยยึดแนวทางการประชุม ครม. สัณจร ที่จังหวัดนครราชสีมา หากหน่วยงานใดมีเรื่องที่จะนำเสนอในที่ประชุม ครม. ให้รีบเสนอมาอย่างฝ่ายเลขานุการ ครม. ก่อนวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๐ เพื่อดำเนินการสรุปประเด็นเข้าที่ประชุม ครม.

๔.๔ การทำงานโดยสุจริต อย่าให้เกิดทุจริต

การปฏิบัติงานต้องมีความระมัดระวังไม่ให้เกิดการทุจริต ทำงานอยู่บนพื้นฐานของความถูกต้อง แม้ว่าตนเองไม่ทำก็ตาม จะต้องลงไปดูแลลูกน้องไม่ให้ทุจริตด้วย Single Command ที่อยู่ในจังหวัดก็เช่นกัน ต้องอบรมและพูดคุยกับคนในจังหวัด เพราะงานบางงานถูกกระจายไปยังจังหวัด หากจังหวัดมีการทุจริตขึ้น จะเกิดความเสียหายถึงกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดังนั้น ในปี ๒๕๖๑ จะต้องดำเนินการให้เป็นหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพ มีผลงานที่สามารถจับต้องได้ ซึ่งหากเกษตรกรมีชีวิตที่ดีขึ้น จะเป็นโอกาสของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่จะเป็นหน่วยงานระดับแนวหน้าของประเทศได้

๔.๕ สรุปแนวทางการดำเนินงาน

แผนงาน/โครงการต่างๆ ที่นำเสนอในที่ประชุมเกือบทุกแผนงานต้องนำไปปรับปรุง และทำให้แล้วเสร็จภายในสิ้นเดือนนี้ เมื่อทำเสร็จแล้วให้กระจายไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ และสามารถดำเนินการได้ตั้งแต่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ เป็นต้นไป ซึ่งหากสามารถดำเนินการได้ตามนี้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะเป็นหน่วยงานที่การทำงานมีประสิทธิภาพ และเป็นหน่วยงานที่เกิดการบูรณาการอย่างแท้จริง
